د افغان الک

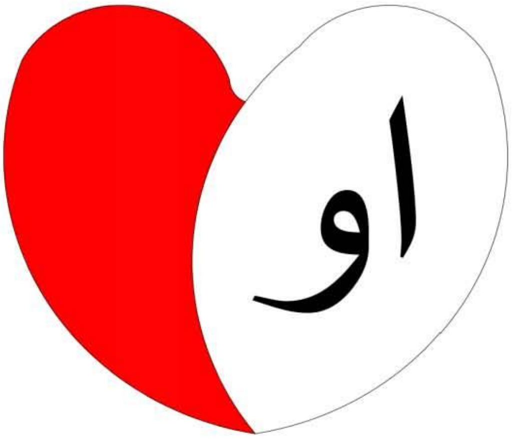

آذري جلۍ

مینه

لیکوال:
ډاکټر مهندس حشمت الله «اتمر»
[illegible]اشت / [illegible] / کال [illegible]

Ketabton.com

ketabton.com - The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ketabton.com - The Digital Library

....

لیکي پوهه:

سرلیک: د افغان الک او آذري جلۍ مینه
لیکوال: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
ایډیټور:
د پخښتۍ ډیزان: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
خپرندوی:
چاپشمېر: ۱۰۰
چاپ نېټه: چنګاښ میاشت / کال ۱۴۰۳
ګرځنده اړیکه: ۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸+
برېښنالیک: atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرندوی سره خوندي دي، بې اخځ ښوونې ترې د ګټې اخیستنې اجازه نه شته.

ketabton.com - The Digital Library

لړليک

سرليک **چوپړی**

پخښتۍ.. ١

بسم الله الرحمن الرحيم ٢

ليکي پوهه:.. ٣

لړليک ٤

تراڼ (پيل، شروع، بريد)... ٥

د يادښتونو له پاره:... ٧

ناانډوله (ناول، کېسه يا داستان) ٨

د چاپ شويو کتابونو لېست.. ١١٢

د کار لاندې کتابونو لېست ١١٥

د امکان او وخت په صورت کې.. ١١٦

د پخښتۍ څښتن ١١٧

ketabton.com - The Digital Library

....

تراڼ (پیل، شروع، برید)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إجْلَالًا لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إلَهَ إلَّا اللَّهُ خُضُوعاً لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍوَآلِه .

بې پایه ستاینه او بې حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چې د وجود مانۍ او کاینات یې د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقیقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پیدایښت یوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولې نړۍ موجودیت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسیدو جوهر په یوه والي کې د اعتراف، تباهۍ او بې وسۍ یوه له لوړو وسیلو څخه دی.

ګرانو لوستونکو!

دا ځل مې و غوښتل یو بل حقیقی داستان یا ناول چې کیسه یې د آذربایجان په پلازمینې (باکو ښار) کې تېره شوی ده د خپلو کتابونو مینوالو او لوستونکو سره شریکه کړم. زما د کتابونو مېنه وال یوازې معماران او انجینران نه دي، نه باید اوسي، نو ځکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو لیکونو کې توپیر راوړم چې د هرې څانګې مېنه وال په کې ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړې چې لیکنې مې توپیر و لري او هم به مې مینه وال ډېر شي.

ketabton.com - The Digital Library

پاکه ربه!

زموږ له پاره خپله لاره بې ستونزې کړه، تر څو موږ له تا پرته بل څوک و نه وينو او نه يې وپېژنو. زموږ سره مرسته و کړه تر څو مو په وجود کې د غرور نخښه پاتې نه شي او د اسلام د دين له سپيڅلو بنده ګانو څخه مو و بولې.

- د نظر تولو خاوندانو او هغه څوک چې دا کتاب لولي په ډېر درنښت هيله کيږي چې، خپلې غوښتنې او وړانديزونه د دې کتاب د بيا کتنې له پاره، زما سره شريکه کړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

په در نښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

ketabton.com - The Digital Library

د یادښتونو له پاره:

۱- ....

۲- ....

۳- ....

۴- ....

۵- ....

۶- ....

۷- ....

۸- ....

۹- ....

۱۰- ....

ketabton.com - The Digital Library

....

ناانډوله (ناول، کېسه يا داستان)

سفدر نوی ځوان شوی افغان الک و چې دعالي لېسې نه فارغ شوی او د کانکور په آزموينه کې د پولي تخنيک انستيتوت (د پولي تخنيک پوهنتون) ساختماني پوهنځي ته په لوړو نمرو کامياب شوې و، خورا زړور او با استعداده زدکړيال و.

هغه يوه سمستر زدکړې په لوړو نمرو تر سره او د نورو زدکړو له پاره د بورسې تر لاسه کولو سره بهر هيواد ته معرفي شو.

هغه هيڅکله د هيواد نه بهرته سفر نه و کړی، په کابل ښار کې يې د اصولو سره سم صحي معاينات پيل کړ او په يوې اونۍ کې يې ختمې او بيا وروسته يې پاسپورت تر لاسه کړ، د الوتنې وخت يې د افغانستان په کليزې (جنترۍ) د جمعی ورځ او سهار نهه بجې، کابل وخت ټاکل شوی و.

هغه د اړتيا وړ شيان او کالي پېرودلي اوپه بکس کې يې ايښې ول، د جمعې ورځ ورسيده او هغه وختي له خوبه پاڅېد، لمانځه نه وروسته يې پر خپلو کاليو لاس و واهه چې د سفر کوم شی يې له هيره نه وي وتلي.

شيان بشپړ ول، بيا يې بکس اوچت او په زړه کې يې و ويل:
خدای وکړي تر يو ويشت کيلو ګرامه ډېر نه وي، بيا يې د پلار، مور، ورونو او خويندو سره خدای پاماني وکړه، بکس يې واخيست او د کوره د باندې شو.
موريې د رواج سره سم هغه پسې اوبه وشيندې او دروازه يې وتړله.

ketabton.com - The Digital Library

....

سفدر خپل بکس د کوڅو نه عمومي سړک ته ورساو او سړک غاړې ته د ټکسي موټر په انتظار شو، تکسي راغی، بیعې بقالې نه وروسته په موټر کې کیناست او کابل نړیوال ډګر خوا ته روان شو.

سړکونه تش ول، دنن په شان ګڼه ګونه نه وه، قانون مراعت کېده او هري خوا ترافیکي اشارې وې.

په چوکونو کې ترافیک لیدل کېده او چلونکو ته به یې اشارې کولې، لږ ځنډ وروسته، هوایي ډګر ته ورسېد او له موټره پلی شو.

کابل نړیوال ډګر ته د ننوتو انځور

ketabton.com - The Digital Library

....

د کابل نړیوال ډګر انځور

یواځې مخ په ترمینل روان شو، ځانګړي ځایونو کې یې د بکس او ځان لټون (تلاشي) ورکړ او هغه ته لار ښونه وشوه چې بکس د وزن کولو نه وروسته ځانګړې څانګې ته وسپارئ، په خپله نړیوال سالون ته ننوځي او تر اعلانه دې انتظار وکړئ.

هغه سالون ته لاړ او د کړکۍ مخ ته کیناست، کوم ځای نه چې د هوايي ډګر ښه ننداره کېده او د الوتکو، الوتل او کیناستل ورته په روښانه توګه ښکارېدل.

څو دکیکې(دقیقې) وروسته یې ولید چې یوه لویه الوتکه د هوایې ډګر د ځغاستې سړک ته نږدې شوه.

ketabton.com - The Digital Library

....

د آیرفلوت د کمپنی د الوتکی انځور (شوروی وخت)

ده ته خورا په زړه پورې وه، الوتکه د غاستې په سړک کیناسته او ورو، ورو د ترمینل خواته نږدې او بیا وروسته ودرېده.

ketabton.com - The Digital Library

د آیرفلوت د کمپنی د الوتکې انځور په هوایي ډګر کې (شوروی وخت)

د زینی ګاډی ور نږدې او د دروازې ځای سره یې جوښت کړ، د الوتکې دروازه خلاصه او مسافرو په کته کېدو پیل کړ. په الوتکه کې ډېری بهرنیان ول او دا الوتکه د پخواني شوروی اتحاد د آیر فلوت د کمپنۍ، الوتکه وه.

مسافرین خلاص او د بکسونو مسولین هم د بکسونو کته کولو ته پیل کړ، ټول بکسونه یې په ځانګړي ګاډي کې کېښودل او د ترمینل د بکسونو تسلیمېدو ځای ته یې یوړل، بیا یې د نوې الوتنې بکسونه په ګاډی کې کېښودل او الوتکې د بکسونو ځانګړی ځای ته یې ګاډی ودراوه او بکسونه یې په الوتکه کې کېښودل.
د ترمینل په لودسپیکر کې غږ شو:
د مسکو الوتکه چمتو ده.

ketabton.com - The Digital Library

ژر شئ!
خپلې کڅوړې (بيکونه) واخلئ!
پاسپورټونه او ټکټونو مو په لاس کې و نيسئ.
خلک له خپلوځايونو څخه پاڅېدل او د خپلو شيانو په تنظيمولو يې پيل کړ، سفدر هم خپله کڅوړه (بيک) غاړې ته واچوه او پاسپورت يې په لاس کې ونيوه چې په هغه کې ويزه او ټکټ هم ول.
مسافرين له ترمينل څخه و وتل او د الوتکې خوا ته روان شول، هلته د الوتکې زينې سره ودرېدل او د الوتکې ستيورډيسې و ويل:
لمړی دې، د تاشکند مسافرين پورته شئ.

د آيرفلوت د کمپنی د الوتکی انځور (شوروی وخت)

ketabton.com - The Digital Library

....

د آيرفلوت د کمپنی د الوتکی انځور په کابل ښارکې (شوروی وخت)

د تاشکند مسافرين ختم او بيا يې و ويل:
نور مسافرين کولای شي الوتکې ته پورته شئ.
سفدر هم د لمړي ځل له پاره په الوتکه کې و خوت او بلې ستيورډيسې هغه ته د تکت د نمری سره سم د څوکی لاربښونه وکړه، هغه څوکۍ ته نږدې او ستيورډيسی ور ته و ويل:

کڅوره دې پاس د کڅوړو(بيکونو) ځای کې کېږده او خپله دې پر ټاکلي ځای کينه.
سفدر پر خپل ټاکلي ځای کيناست.
مسافرين ټول پر خپلو ټاکلوځايونو کيناستل او د الوتکې دروازه د ځانګړی کس له خوا وتړل شوه، د الوتکې زينه لرې او الوتکې ورو، ورو د ځغاستي سړک پر لور حرکت وکړ.

ketabton.com - The Digital Library

الوتکه د ځغاستي سړک ته ورسېده او د چمتو والی (تیارسئ) په حال کې شوه، بیا ستیورډیسو د خطر په حالاتو کې اړینې لارښونې وکړې او ویې ویل:

که چېرې نفس مو تنګېږی د دې الې (وسیلې) او د اوبو(بحر) په غورزېدو کې د دې واسکټ، د زړه بد والی او نوروستونزو په حالاتو کې د دی تڼۍ په کېکاګلو سره مونږ په خدمت کې یوو، لږ وروسته یې ټولو ته د ملاوستنی (کمربند) تړلو لارښونه وکړه او ویې ویل:

لمړی خپل ملاوستنی (کمربندونه) وتړئ چې الوتکه، الوځي!

د الوتکې د آکسیجن، هوا سوړ والي او غږ کنټرولولو سیستم انځور

ketabton.com - The Digital Library

د الوتکې ملاوستني (کمربند) تړلو انځور

د الوتکې ملاوستنی (کمربند) تړلو لارښود انځور

ټولو ملاوستني وتړل، ستیورډیسو خپل لټون پیل کړ او ټولوته یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

نور د الوتکې د عملې د لارښونې سره سم عمل وکړئ.
بیا الوتکې د ځغاستې سړک کې پر منډو پیل او له ځمکې اوچته شوه، سفدر چې لمړی ځل یې و، د الوتکې کړکۍ ته نږدې ځای ور په برخه شوی و، د کابل خیرخانې مېنې کورنو ننداره یې کوله، بیا ورو، ورو الوتکه اوچتېده او د کابل د نورو سیمو په ننداري یې پیل کړ، کوم چې کوچني او کوچني کېده.
الوتکې دوې دورې د کابل په ښار و وهلې، خورا اوچته شوه او سفدر ته ځمکه ښه نه ښکارېده، یوازې شین آسمان او د لمر وړانګې یې تر سترګو کېدې.
الوتکه اعظمي لوړ والي ته ورسېده او د الوتکې عملې اعلان کړ:
الوتکه په عادي ډول الوزي، تاسو کولای شئ چې خپل ملا وستني خلاص او له تشنابه هم استفاده کولای شئ.
لږ وروسته د الوتکې خدمه مسافرو ته ناشتا، چای، قهوه، اوبه، کوکاکولا او فانتا راوړل، بیایې نویو مسافرو ته یې د میز د خلاصولو او ګټې اخیستنې، لارښونه وکړه.

ketabton.com - The Digital Library

....

د الوتکې د سيټونو(ناستې ځای) انځور

بيا وروسته يې ټول کارول شوي لوښي بېرته غونډ کړل، لږ وروسته يې اعلان وکړ:
مونږ د افغانستان د سرحد نه تېر او د ازبکستان خاورې ته د ننه شو، د څو دکيکو مزل نه يې بيا اعلان کړ:
الوتکه مخ په کته کېدو ده، خپل د ملاوستني وتړئ!
او لږ څنډ وروسته يې اعلان کړ :
تاسو کړکيو نه د تاشکند ښار ننداره کولای شئ، د هوا تودوخه اته دېرش درجې، لمردی او د مهمو ځايونو تکسي او بسنو لاربښونه يې هم وکړه.

الوتکه د ځغاستې په سړک کيناسته او د ترمينل خوا ته روانه شوه، ترمينل ته د رسېدو وروسته ودرېده او بيايې اعلان وکړ:

ketabton.com - The Digital Library

....

د الوتکې د سيټونو(ناستې ځاى) انځور

د تاشکند محترم مسافرين کولاى شي د ترمينل د وتلو ښانګې او نور مسافرين د ګرځندوى سالون ته تشريف يوسئ.

د تاشکند د ښار نړيوال هوايي ډګر انځور

ketabton.com - The Digital Library

د تاشکند د ښار نړیوال هوايي ډګر انځور

د تاشکند د ښار نړیوال هوايي ډګر د سالون انځور

ketabton.com - The Digital Library

سفدر د نورو مسافرینو سره ګرځندوی سالون ته لاړ اوپه لاره کې د متحرکو زینو، برېښنايي پټلیو سره آشنا شو او یوه ګړۍ یې په سالون کې تېره کړه، بیا وروسته اعلان شو چې د مسکو د ښار مسافرین کولای شئ، الوتکی ته پورته شئ.

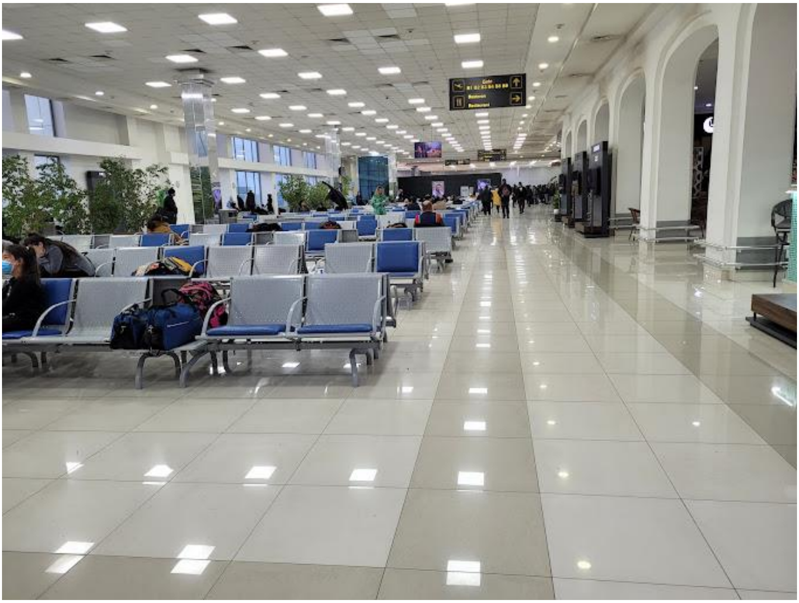

د تاشکند د ښار نړیوال هوايي ډګر د سالون انځور

ketabton.com - The Digital Library

....

د تاشکند د ښار نړیوال هوایي ډګر انځور

مسافرو الوتکې خوا ته حرکت وکړ او په نوبت سره الوتکې ته پورته او بیا په خپلو ځایونو کېناستل، وروسته نوي مسافرین تاشکند د ښار نه الوتکې ته پورته شول، بیا الوتکې سټیورډیسو د کابل ښار په شان اعلانونه وکړل او مسافر یې مهمو ټکو ته زیر کړل.

الوتکه واولوته او د مسکو پر لور یې حرکت وکړ، په لاره کې مسافرو ته د ماښام ډوډۍ ورکړشوه، وروسته له شپږو ساعتونو الوتکه د مسکو د شریمیتوا نړیوال ډګر ته ورسیده، ښار نه معلومیده او تیاره وه.

ketabton.com - The Digital Library

....

مسکو د ښارشریمیتوا نړیوال هوایی ډګر انځور

مسکو د ښارشریمیتوا نړیوال هوایی ډګر انځور

ketabton.com - The Digital Library

الوتکه وروسته د کيناستو ترمينل ته نږدې شوه او ودرېده.
د الوتکې مسولينو د روازه خلاصه او په دهليز کې د خدای پامانۍ په خاطر ودرېدل، د خلکو سره يې خدای پاماني کوله او هر يوته يې ويل:
ښه وخت!
ښه ژوند!
مونږ د ښار ښکلاو نه ګټه پورته کړئ!
بيا سفدر هم د الوتکې نه د باندې او بل دالان (دهليز) ته ننوت کوم چې يې په لمړی ځل وليد، بيا د دالان (دهليز) د ختمېدونه ترمينل ته ورسېد.

هلته لاربنود ورته و ويل:

دلته ودريږه تر څو ټول نوي زدکړيالان ټول، بيا وروسته به يو ځای ښار ته لاړ شو.

هغه و ويل:
سمه ده!
زدکړيالان ټول سره راټول شول او لاربنود ورته و ويل:
زما په سې راشئ!
هغوی ټول لمړی د بکسونو د اخيستو ځای ته لاړل بيا وروسته لاربنود ورته د بکسونو اخيست لاربنونه وکړه.
ټولو خپل بکسوونه واخيستل او يو ځای ودرېدل.
شپه وه، د ترمينل څراغونه ډير روښانه او د باندې و دانۍ نه په سترګو کېدې.

ketabton.com - The Digital Library

مسکو ښار د شریمیتوا د ترمینل د ننه انځور

د الوتکو د الوتو او کیناستو غږونه تر غوږو کېده، بیا دوی ته لارښونه وشوه چې د وتلو ګرځندوی سالون ته لاړ او د بس راتګ پورې انتظار وکړئ.

ketabton.com - The Digital Library

مسکو ښار د شریمیتوا د ترمینل د بکسونو اخیستو انځور

مسکو ښار د شریمیتوا د ترمینل د ننه انځور

ketabton.com - The Digital Library

ټول نوي زدکړیالان هلته راټول شول او لاربښود ورته و ویل:

لاندې تل کې تشنابونه دي.

تاسو کولای شئ ترې ګټه واخلئ!

سفدر هم لاندې کوز شو او تشناب ته لاړ، هغه د تشناب نه د ګټې اخیستنې په هکله پوهېده، ځکه چې يې په کابل ښار کې ژوند کړی و.

بیا وروسته له تشنابه و وت او د لاس مینځلو لوښي ته لاړ ترڅو لاسونو پریمنځي.

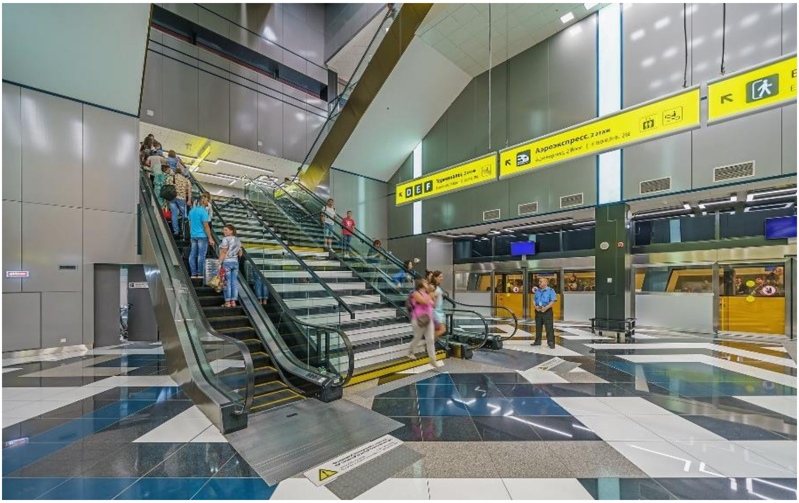

مسکو ښار د شریمیتوا د ترمینل د ننه انځور

ketabton.com - The Digital Library

اخوا، دیخوا یې وکتل، د لوښي په سر یې د اوبو ګوټکونه و نه لیدل او حیران شو چې څه رنګه له لوښی ګټه واخلئ.

مسکو ښار د شریمیتوا د ترمینل د ننه انځور

هغه حیران ولاړ و، یو کس راغی او لاس یې یوې علامې ته نږدې او اوبه راغلې، سفدر په خندا او له ځانه سره یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

....

مسکو ښار د شریمیتوا د ترمینل د تشنابونو انځور

دا دی!

بل چل دې هم یاد کړ.

د دسمال په لټه کې شوچې خپل لاسونه پرې وچ کړي، بیا یې یوه بکسه د لاس مینځلو لوښي سره ولیده او په زړه کې یې تېرشوه:

کېدای شي دا هم د یو څه له پاره وي، ځکه کومه لیکنه پرې نه ښکارېده، بیا بکسې ته نږدې شو، او ویې کتل چې کوم ځاي کې یې بټنه وي او تسټ یې کړي.

شاو خوا یې وکتل او کومه بټنه یې و نه مونده، بیا یې سر د لاندې کړ چې و ګوري، کومه بټنه د بکسې لاندې نه وي، سر یې ټیټ کړ په همدې وخت کې ګرم باد پو شو، هغه ژر سر لرې کړ بیا ماشین کار پرېښود.

ketabton.com - The Digital Library

....

لاس وچلو ډبې انځور

بیا یې لاس ور دمخه کړ، ماشین بیا ګرم باد پو کړ، سفدر چې لږ وېرېدلی و، خوشحاله شو او له ځانه سره یې و ویل:

دا دې بله خوشحالي!

لاسونه یې وچ کړل، بیا یې ګړۍ ته وکتل، او په ځغاستو پاس وخوت تر څو پرې نا وخته نه شي، پاس ورسید، د خپل بکس خواته کیناست او د خلکو د وتلو او ننوتلو په ننداره شو.

عجیبه دروازه ته یې پام وګرزېد، چې په خپله خلاصېده، سفدر حیران شو او دروازې خواته روان شو، تر څو وګورئ څوک دروازه خلاصوي او بیا یې بېرته تړي، دروازه شیشه یې وه او کس چې دروازه یې تړله او خلاصوله په سترګو نه لیدل کېده.

ketabton.com - The Digital Library

شریمیتوا د ډگر اتومات دروازې انځور

هغه ببرته خپل ځای ته راغی او یو بل افغان زدکړیال ته یې و ویل:
عجیبه دروازه ده، خلاصه اوتړل کیږی مگر کس یې نه ښکاري.
هغه هم متوجه شو او ویې ویل:
راځه چې وړاندې لاړ شو او د نږدې یې وگورو.
هغوی وړاندي لاړل او دروازې ته څېرمه ودرېدل.
خلک وتل او ننوتل، دروازه خپله خلاصېده او تړل کېده.
بیا سفدر هغه افغان زدکړیال ته و ویل:
ته دلته اوسه زه د باندې گورم، کېداې شي کس د باندی نه دا کار وکړئ.

ketabton.com - The Digital Library

هغه ودرېد او سفدر دروازې ته نږدې شو، په دې وخت کې دروازه خلاصه شوه او هغه د دروازې نه و وت.
هرې خوايې وکتل او کوم کس يې ونه ليد، بيا بېرته دروازی ته نږدې شو، دروازه په خپله خلاصه شوه او سفدر د ننه شو، بيا دوې ځل يې دا کار وکړ، کوم بدلون په کې را نه غی.
پوه شوه چې دا دروازه هم اتومات ده.

هغه افغان زدکړيال ته و ويل:
دلته ټول شيان اتومات دي.
افغان زدکړيال چې په لمړي ځل له هېواده د باندي سفر کړې و په خندا شو او ويې ويل:
دلته هر څه ټوپير لري، لمړی بايد پوښتنه وکړو بيا عمل وکړو، تر څو چې څه شی خراب او دهيواد نوم بد نه کړو.
سفدر و ويل:
هو!
دا ښه سوچ دی؛
بيا په دې وخت کې لارښود غږ کړ:
الکانو!
دلته راشئ.
تاسو موټرچمتو (تيار) او دروازې شاته ولاړ دی.
خپل بکسونه او کڅوړې(بيکونه) واخلئ!
موټر ته د ننه شئ!
هغوی خپل بکسونه او کڅوړې (بيکونه) واخيستل او موټر خوا ته روان شول، په نوبت سره موټر ته وختل، بيا لارښود لېست ولوست، ټول کسان حاضر ول، بيا يې چلونکي ته و ويل:
حرکت وکړه!

ketabton.com - The Digital Library

چلونکي حرکت وکړ؛

سفدر د کړکۍ خواته ناست و، او د کړکۍ شیشه یې خلاصه کړه، هوا ډیره ښکلې وه، د کابل او تاشکند په څېر ګرمي نه وه، د پسرلي په شان هوا ښکارېده.

شپه وه او څه نه ښکارېدل، موټر په چټکتیا روان او له دښتو، ځنګلونو نه و وت او ښار ته نږدې شو.

په دې وخت کې د لوړو ودانیو څراغونه ښکارېدل او سفدر داسې اوچتې ودانې نه وې لیدلې.

موټر یوې ساحې ته لاړ او د ودانیو منځ ته ورسېد، بیا لږ وروسته یې موټر د یوې ودانۍ خواته ودراو، لارښود و ویل:

الکانو له موټر کوز او د ودانۍ مخې ته انتظار وکړئ، بیا لارښود و دانۍ ته د ننه شو، لږ ځنډ وروسته راغی او الکانو ته یې و ویل:
د نومونو په مطابقت سره سم ټاکلي پوړ او کوټو ته لاړ شئ، د هر پوړ مسول کس تاسو سره مرسته کوي، هر څوک د لېست سره سم خپل ټاکل شوي پوړ او کوټوته لاړل، بیا وروسته لارښود راغي اوټولو ته یې و ویل:
ښه شپه!
سبا به سره وینو، تر څو چې زه نه وم راغلی تاسو به چېرته نه ځئ.
الکانو و ویل:
سمه ده!
تا سو ته هم ښه شپه!
هغه و ویل:
مننه کوم.

ketabton.com - The Digital Library

بیا لاړ.
زدکړیالان ډیر ستړی شوي ول او په خپلو ټاکلو ځایونو کې بیده شول.
سهار اته بجې شوې.
لاربنود راغی.
بیا د هر پوړ مسول، الکان یې ټول کړل او هر یو ته یې یو کوچنی ټکټ ورکړ او هغوي ته یې د سهار د چای څښلو لار ښونه وکړه، زدکړیالان ټول د ډوډۍ سالون ته د ننه شول او ورته لار ښونه وشوه چې په کرښه (لین یا قطار) کې ودریږي.

هغوی په کرښه (لین یا قطار) کې ودریدل بیا لاربنود ورته و ویل:
لمړی پطنوس واخلئ بیا هگې، هلوا، کچالو، پیروی، او هر څه چې په ویټرین کې وینئ، کولای شئ چې واخلئ، په مېز کې کښېنئ او و یې خورئ.

هغوی دا کار وکړ بیا لار ښود ورته و ویل:
څوک چې خواړه خلاصوي کولای شي خپل پطنوس ټاکلي ځای ته ورسوي او هلته یې په مخصوصه کراچۍ کې کیږدئ.
الکانو و ویل:
پوه شوو.
بیا لاربنود و ویل:
دا هم تاسو د غرمې د دوډۍ ټکټ.
لاربنود ټکټونه و ویشل او ورته یې و ویل:

د ډوډۍ وخت له یوې بجې نه تر دوې بجو پورې دی، کوښښ وکړئ په ټاکلي وخت ډوډۍ ته راشئ.

ketabton.com - The Digital Library

د ډوډۍ نه وروسته مونږ د ښار یو پروګرام لرو، چې تاسو د ټرافیکي اشارو، موټرو او مټرو سره معرفي او بیا وروسته یو پارک ته، وخت تیرولو د پاره لاړ شو.
الکانو و ویل:
سمه ده!
لارښود لاړ او الکان هم خپلو کوټو ته لاړل، کړکیو ته نږدی شول او هرې خوا په کتلو یې پیل کړ.
په خپل منځو او نورو زدکړیالانو سره یې په روسي ژبې خبرې پیل کړې.
غرمه او نږدې یوه بجه شوه، سفدر ډېر وږی شوی و، او نور افغانانو ته یې غږ کړ:
راځئ!
ډوډۍ ته لاړ شو!
نور زدکړیالان هم را ټول او مخ په ډوډۍ خونې یې حرکت وکړ.
هغه نورو ته هم و ویل:
خپل ټکټونه واخلئ.
هغوی ټکټونه واخیستل او ډوډۍ خونې ته لاړل، اوس د ډوډۍ په اخیستلو بوه شوي ول.

ډوډۍ نه وروسته هغوی بېرته خپلو کوټو ته ستانه شول اود لار ښود په انتظارکې شول.

دوې بجې شوې، لارښود راغی، ټول یې سره راټول او ورته یې هدایت وکړ چې موټر ته وخېږی، کوم چې د ودانۍ مخې ته ولاړ دی.

ketabton.com - The Digital Library

الکان موټر ته وختل او هر څوک په خپله خوښه ځایونو کې کیناستل، سفدر هم یوې څوکې کې چې کړکۍ ته جوښته وه، کیناست تر څو د ښار ننداره وکړئ.

موټر حرکت وکړ او ښار مرکزي سیمې خوا ته روان شو.
سفدرلوړ پوړې ودانۍ و لیدې او په بل افغان زدکړیال چی په خوا کې یې ناست و، غږ کړ:
ګوره !
دا ودانۍ زمونږ تر سینمایې پامیر او سیلو نه هم اوچتې دي، که چېری د چا په سر خولۍ وي او د ودانۍ سر خواته وګورئ، هرو مرو خولۍ یې له سره غورځیږي.
هغه و ویل:
هو!
همداسې ده!
په رښتیا چې ډېرې اوچتې ودانۍ دي.

یوه ګړۍ په ښار کې وګرځېدل او لار ښود به دوی ته د سړکونو نومونه، ترافیکي اشارو سیستم او د سړک نه تېرېدو چل ښوده.

بیا وروسته یوی ودانۍ ته نږدې، پیاده رو ته موټر ودرېد، لارښود غږ کړ:
له موټره کوز شئ!
یوې خوا ودریږي!

بیا به یو ځای مترو کې لاړ شو چې د ځمکې لاندې ده.

ketabton.com - The Digital Library

سفدر سوچ وکړ چې دا به د کابل په شان ځمکي لاندې لار (زېر زمیني) وي چې په ټول افغانستان کې هغه وخت یواځې په ده افغانانو سیمه کې شتون درلود.
کوم وخت چې مترو ته ننوتل، ویې لید چې ډېر لوی سالون دی او څه ماشینونه ښکاری چې خلک په کې پیسې اچوي، دننه کېږي او را وځي، سفدر حیران شو چې دا څه بلا ده، کوم ځای ته راغلو، دا خو د کابل د ځمکي لارې غوندې نه ده.

مسکو ښار د مترو ترمینل انځور

ketabton.com - The Digital Library

مسکو ښار د مټرو ترمینل د باندې انځور

مسکو ښار د مټرو ترمینل د ننه انځور

ketabton.com - The Digital Library

....

مسکو د ښار د مېټرو ترمینل د زینو انځور

مسکو ښار د مېټرو ترمینل د زینوانځور

ketabton.com - The Digital Library

مسکو ښار د مترو ترمینل د ننوتلو د اجازی ماشین، انځور

مسکو ښار د مترو ریل ګاډی لارې انځور

ketabton.com - The Digital Library

مسکو ښار د مټرو زینی انځور

مسکو ښار د مټرو ریل ګاډی دالان انځور

ketabton.com - The Digital Library

مسکو ښار د مټرو ریل ګاډی انځور

بیا لاربنود و ویل:
د دې له پاره چې د مترو، اډو څخه استفاده وکړو، باید په دې ماشینو کې پیسې واچوو او ترې تېر شو، بیا به په برقي زینو کې د ځمکې تل کوز شو، چېرې چې ریل ګادي ځي او راځي.

لاربنود هغوی ته د تېرېدو چل و ښود او هر یو کس ته یې یو پنځه کپیکه (روسي ماتې پیسی نوم) د اوسپنی پیسې ور کړې.

هغوی د هدایت سره سم کنترول د ماشین نه تېر شول او پر پټۍ ودرېدل، څو ثاني وروسته پټۍ په زینې بدله شوه او د ځمکې تل ته یې حرکت وکړ.

ketabton.com - The Digital Library

څه ځنډ وروسته ټول د ځمکې تل ته ورسېدل او لاربنود غږ کړ:
دېخوا را ټول شئ!
تاسو ته لاربنونه کوم!
الکان يوې خواته غونډ شول او لاربنود ورته د مټرو نقشه ورکړه او ويې ويل:
دا دي!
د مټرو نقشه له ځانه سره واخلئ او وګورئ، دلته يو دايروی سړک دی، نور سړکونه د مرکز نه تېرېږي، هر سړک (مسير) ځانته نوم لري، او مونږ بايد په دغه قطار کې و خېږو چې اسماعيلوف پارک ته مو رسوي.
لار ښود دېره کړه:
دغه تم ځای (ايستګاه) نمره دوې يادېږی.
چلونکي د هرې اډې (تم ځای) نوم اخلي او وايي:
دا............ اډه ده اوبله اډه .... نومېږي.

ketabton.com - The Digital Library

لږ زنډ وروسته هغوی نوموړي اډې ته و رسېدل او لاربنود غږ کړ:
کوز شئ!
ټول یوې خوا ټول شئ!
بیا یې و ویل:
په دې زینې کې وخېږئ!
بیا وروسته په پای کې، سالون کې ودرېږئ.
زه تاسوته وایم چې په کومه لار و وځو.
هغوی و ویل:
سمه ده!
وروسته ټول په پاسني (برسېرني) سالون کې ټول شول، لاربنود راغی او اشاره یې وکړه چې په دې خوا و وځو.
الکان و وتل.

ketabton.com - The Digital Library

لاربنود و ویل:
ما په سې راشئ!
لمړی لاربنود هغوی د اسماعیلو فسکې کمپلکس ودانۍ چې نړیوال سپورتي سیالیو(مسابقو) له پاره جوړ شوي ول، بوتلل، له ودانیوسره یې وپېژندل او د څو دکیکو له پاره شاو او خوا وګرځېدل.

مسکو ښار د اسماعیلوفسکي د نړیوال سپورتي سیالیو ودانیو کمپلکس انځور

ketabton.com - The Digital Library

مسکو ښار د اسماعیلوفسکي د نړیوال سپورتي سیالیو ودانیو کمپلکس انځور

ketabton.com - The Digital Library

بیا وروسته لاربنود و ویل:
راځئ !
اوس پارک ته ځو.
هغوی د لاربنود پسې لاړل او اسماعلیوفسکي پارک ته ننوتل.
ډېر لوی پارک و، هرې خوا شین، فوارې او د اوبو ډنډونه ول.
خلوکو په کیښنتیو کې کولای شو و ګرځي، ژوی او مرغان هم لیدل، کېدل.
ډېره هوسا او ښکلې طبیعت و.
هغوی تر ماښامه چکر و واهه، بیا لاربنود و ویل:
راځئ!

د اسماعیلوفسکي د پارک انځور

ketabton.com - The Digital Library

د اسماعیلوفسکي د پارک انځور

د اسماعیلوفسکي د پارک انځور

ketabton.com - The Digital Library

....

اوس به بېرته هستوګنځي ته لاړ شو چې د ماښام د ډوډۍ وخت دی.
هغوی بیرته د بس په مرسته هستوګنځی ته لاړل.
هغوی ټول هستوګنځی ته د ننه شول او لاربنود ټولوته د شپې د ډوډۍ، سهار چای او غرمې ډودۍ، ټکټونه ورکړل او و یې ویل:
سبا چېری مه ځئ!
کېدای شي هر څوک خپلو ښارونو ته سفر وکړئ.
الکانو ومنله او ویې ویل:
سمه ده!
لاربنود خدای پاماني واخیسته او ویې ویل:
خدای مو تل خوشحاله لره!
تل بري اوسئ!
بیا لاړ.
الکان ډوډۍ سالون ته د ننه شول او د ډوډۍ خوړلو وروسته، بیا هر څوک خپلو کوټو ته لاړل.
ماسخوتن و، سفدر هغه افغان زدکړیال ته و ویل:
ټلویزیون کوټې ته ځو او که د باندې؟
هغه و ویل:
ستا خوښه!
سفدر و ویل:
راځه د باندې به و وځو.
هغه و ویل :
سمه ده!
هغوی د باندې و وتل.
د یو کس یې و پوښتل:
دلته د مسکو دولتي پوهنتون ودانۍ چېرې ده؟
هغه و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

راځئ!
زه به يې در وښيم.
په لاره کې هغه د دوی نه پوښتنه وکړه:
له کوم هېواده راغلي ياست؟
هغوی و ويل:
له افغانستانه.
بيا يې و ويل:
ستاسو هېواد کې جګړه ده؟
هغوي و ويل:
هو!
زمونږ د خاورې دښمنان خورا ډېر دي.
بيا يې و ويل:
تاسو بايد کوښښ وکړئ چې خپل هيواد ودان کړئ.
هغوی و ويل:
هرو مرو!
بيا لږ مزل يې وکړ او ويې ويل:
ښی لاس ته وګورئ، هغه لوړه ودانۍ د مسکو دولتي پوهنتون ودانۍ ده، تاسو کولای شئ د نږدې يې وګورئ.
د ننه کيدای نه شئ ځکه چې شپه او دانۍ تړلې دي.
بيا يې هغوی ته و ويل:
نور څه خدمت کولای شم:
هغوی و ويل:
مننه کوو!
کس بېرته وګرځېد، سفدر او بل افغان زدکړيال، پوهنتون خواته روان شول.
د پوهنتون تر مخه لوي سړک و، او دوی بايد د هغه تېر شوي وای.

ketabton.com - The Digital Library

دوی د لمړي سړک نه واوښتل او منځني سړک ته نږدې او ویې غوښتل چې له سړکه واوړي (تېرشي).
لمړی یې ښی اوبیا یې کیڼ خوا ته وکتل، ګاډي (موټر) نه ښکارېدل، بیا په سړک کې ننوتل.
په دې وخت کې د ترافیک شپېلی شو.
هغوي ودرېدل او یې کتل، ترافیک نه ښکارېده.
بیا یې حرکت وکړ.
بیا د ترافیک شپېلي غږ شو.
هغوی ودرېدل، په دې وخت کې یو تن ترافیک د خپل موټر سایکل سره د دوی خواته ودرېد.
لمړی یې عسکري سلامي و وهله، بیا یې دوی ته و ویل:
بیرته راشئ!
هغوی بیرته د سړک غاړی ته راغلل.
ترافیک د هغوی نه و پوښتل:
د کوم ځای یاست؟
هغوی و ویل:
د افغانستانه.
بیا یې و ویل:
چیر ته زدکړې کوئ؟
هغوی و ویل:
تر اوسه نه پوهېږو، کېدای شي سبا به روښانه شي.
بیا یې و پوښتل:
اسناد مو کتلی شم؟
هغوی و ویل:
زمونږ اسناد د مسول کس سره دي.
بیا یې و پوښتل:

ketabton.com - The Digital Library

څو ورځې کېږی چې مسکو کې ژوند کوئ؟
هغوي و ويل:
دوي، دري ورځې.
بيا يې و ويل:
تاسو پوهېږئ، چې د سړک له کوم ځايه تېر شئ؟
هغوی و ويل:
هو!
ترافيک و ويل:
نو بيا ولی د ځانګړي (مخصوص) ځای نه تېر نه شوئ؟
هغوی و ويل:
مونږ د قانون سره سم، لمړی مو ښي بيا موکيڼ خوا وکتل، ګاډی نه تر سترګو کېدل، ځکه مو پرېکړه وکړه (تصميم و نيو) چې له سړکه تېر شو.
هغه و ويل:
دلته قانون داسې دی:
لمړی بايد دسړکه د تېريدو ځای ته ځان ورسوئ، بيا ترافيکي څراغونه وګورئ، چی د پياده رو څراغونه شنه (زرغون) شول، کولای شئ چی له سړکه تېر شئ.
هغوی و ويل:
دلته څراغونه نه تر سترګو کېدل نو ځکه مو وغوښتل له سړکه تېر شو.
هغه و ويل:
دا دليل نه شي کېدای.
د دې له پاره چي مو لمړی ځل دی او د بله کبله دا چې تاسو د افغانستان (وروسته پاتې) هېواده ياست، نه مو جريمه کوم، د دې راز سر غړونې جريمه درې روبله (د روسي پيسو نوم) چې تقريبا

ketabton.com - The Digital Library

څلور ډالره (امریکايي پیسو نوم) سره سمون خوري، باید جریمه شوي وای.
بیا یې زیاته کړه:
راځئ!
زه تاسو ته د تېرېدو ځای در ښیم.
ترافیک خپل موټر سیکل سره ورو، ورو په پیاده رو کې روان او د هغوي سره په خبرو اترو بوخت شو.
لږ ځنډ وروسته ترافیکي اشارې ته ورسېدل او هغوی ته یې لارښونه وکړه چې، له سړکه تېر شئ.
هغوی له سړکه تېر او د مسکو د دولتي پوهنتون ودانۍ ته ورسېدل.
ودانۍ خورا ښکلې او تاریخي وې.
هغوی څو دکیکی هلته وګرځېدل بیا وروسته بېرته خپل هستوګن ځای ته ستانه شول.
شپه تېره شوه، سهار شو، دوی د سهار چای څښلو د پاره سالون ته لاړل، وروسته د چای نه بېرته خپلو کوټو (خونو) ته ستانه شول.
سفدر د هغه افغان زدکړیال سره، د یوی ګړی د پاره، تلویزیون په سالون کې ناست و، زړه یې په تنګ او بیا یې هغه افغان الک ته و ویل:
راځه د باندې و ګرځو!
هغه و ویل:
سمه ده!
دواړه له و دانۍ و وتل:
هرې خوا د منې ونې وې، دوی یو پیاده رو خوا ته روان وو، سفدر هغه افغان زدکړیال ته و ویل:
ته ودرېږه زه یو څو منې وشکوم.
هغه ودرېد.

ketabton.com - The Digital Library

سفدر د ونې څانګې ته لاس ور وړ او یوه څانګه یې په لاس کې و نیوه، غوښتل یې چې غټې مڼې ترې وشکوئ.

غټې مڼې لږ او چټې وي، هغه څانګه نوره هم ټیټه کړه، په دې وخت کې څانګه ماته او د پیاده رو سره په ځمکه وغورځېده، سفدر او هغه افغان الک ډېر خپه شول، په دې وخت کې یوه زړه ښځه راورسېده او دوی ته یې و ویل:

ګورئ!

څومره بد کار مو وکړ!

د څو مڼو له پاره مو څانګه ماته کړه.

هغوي و ویل:

زمونږ هدف د څانګې ماتول نه و.

بیا هغه نږدې شوه.

مڼې یې له څانګې وشکوې او هغوی ته یې ورکړئ.

هغوی له شرمه مڼې په جبونو کې واچوی او هستوګنځي خواته روان شول، مڼې یې پریمنځې او په خوراک یې پیل کړل.

مڼې اومه وې او هغوی و نه خوړې.

بیا سفدر و ویل:

ته دلته اوسه، زه بازار ته ځم او مڼې پلورم (اخلم)، دواړه به یې وخورو.

هغه و ویل:

سمه ده!

احتیاط کوه!

سفدر و ویل:

له پېښې نه تېښته نه شته.

بیا په خندا او د کوټې و وت.

ketabton.com - The Digital Library

د ودانۍ نه و وت او د سړک خواته روان و که کومه هټۍ و ویني او مڼې وپېري.
په لاره کې یې د خلکو یو کتار ولید چې یوې هټۍ ته ولاړ دی، لږ نږدې او دیو بوډا سړی نه یې پوښتنه وکړه:
دلته کومه هټۍ شته چې مڼې وپېرم؟
هغه و ویل:
هغه هټۍ کې، کولاې شئ.
سفدر خوشحاله شو او د هټۍ خوا په چټکۍ روان شو.
د هټۍ مخې ته ودرېد او له جب نه یې پیسې را و ویستې او ویې ویل:
ماته دوې کیلو مڼې وتله!
هټیوال و ویل:
وار(نوبت) کې ودرېږه.
هغه لږ وروسته شو او ودرېد.
خلکو شور ماشور جوړ کړ او ویې ویل:
بې واري(بې نوبتي) مه کوئ!
ټول خلک کار لري!
د سفدر پام خلکو خبرو ته نه وه او سوچ یې کاوه، بل چا ته وایي.
په دې حال کې یوه بوډۍ ښځه را مخ ته شوه، سفدر یې د لاسه و نیو او ورته یې و ویل:
له ما سره راشه!
هغه و ویل:
څه خبره ده؟
بوډۍ ښځې و ویل:
ډېرې خبرې مه کوه!
راځه!

ketabton.com - The Digital Library

بوډۍ، سفدر د کرښې (لین یا قطار) آخر ته بوته او ورته یې و ویل:
دلته ودرېږه!
دلته ستا ځای دی!
د دغې زړې ښځې څنګ ته ودرېږه، ورو، ورو مخته شه، کله چې
واردې (نوبت دې) ورسېد، کولای شې منې واخلې.
سفدر چې په دې کار کې پړ شوی و، خورا خپه شو او له ځانه سره
یې پرېکړه وکړه تر څو په وار کې ودرېږي.
نیمه ګړۍ وروسته، د سفدر وار ورسید، منې یې و پېرلې او
هستوګنځي خوا ته روان شو.
کله چې کوټې ته د ننه شو،ا فغان زدکړیال و پوښتل:
ولې دې ځنډ و کړ؟
هغه د منو اخیستو لنډه کیسه وکړه، بیا دواړه په خندا شول، او ویې
ویل:
دا افغانستان نه ده،
ژرنده کې د پلار ده هم په وار ده.
بیا یې و خندل.
غرمه شوه، بیا ټول زدکړیالان ډوډۍ خونې ته لاړل.
هغوی هم د غرمې ډوډۍ وخوړه او د تلویزیون سالون ته لاړل.
دوې بجې شوې، یو کس د تلویزیون سالون ته راغی او ویې ویل:
د سفدر په نوم څوک شته؟
سفدر را پورته شو او ویې ویل:
هو!
زه سفدر یم.
خیریت خو به وي؟
هغه و ویل:
هو !

ketabton.com - The Digital Library

خیریت دی!
هغه زیاته کړه او ویې ویل:
ته به د لوړو زدکړلو له پاره باکو ښار ته لاړ شې.
اوس خپلې کوټې ته لاړ شه، بکس او نورشیان دې را واخله، زه به ستا له پاره دلته انتظار وکړم.
سفدر و ویل:
سمه ده!
سفدر خپلې کوټې (خونې) ته د ننه شو، کالې یې راټول، بکس یې واخیست او د تلویزیون سالون ته دننه شو.
کس ورته و ویل:
چمتو(تیار) یې چې د ریل ګاډو ترمینل ته لاړ شو؟
هغه و ویل:
هو!
کس و ویل:
اوس کولای شې د نورو زدکړیالانو نه، خدای پاماني واخلې.
سفدر د نورو زدکړیالانو او هغه افغان زدکړیال نه خدای پاماني واخیسته او د هغه کس شاته روان شو.
له ودانۍ و وتل.
د ودانۍ مخې ته تکسي موټر ولاړ و، چلونکی راکښته شو او د سفدر بکس یې د والګا موټر په ډاله کې کېښود.
سفدر خپل بیک په لاس کې و نیوه او موټر ته د ننه شو.
نیمه ګړی وروسته د ریل ګاډو ترمینل ته ورسېدل، چلونکي موټر د ترمینل ودانۍ عمومي دروازې ته ودراوه، هغه کس و ویل:
بکس او کالي دې را واخله او د ما پسې راځه.
هغه بکس او کالي له موټره کښته او د هغه کس پسې روان شو.

ketabton.com - The Digital Library

....

هغه سفدر د باکو ریل ګاډی ترمینل ته ورساوه اوریل ګاډی ته یې د ننه کړل.
هغه کس به ټکټ ته کتل او له یوه واګون نه بل ته ننوت، ترڅو چې لیکل شوی ځای یې د ټکټ سره و موند.
بیا یې سفدر ته و ویل:
دغه ستا کوټه ده، په کوټې کې څلور کټونه په دوو پوړونو کې دي.
ستا کټ هغه د دویم پوړ کټ دی، کولاې شئ خپل بکس دلته کېږدي.
دا دې هم د لارې ټکټ، پاسپورټ او ویزه.
بیایې زیاته کړه، د لارې مزل دوي شپې او دوي ورځې دي.
دهر واګون په آخر کې تشنابونه او دلاس د وینځلو لوښي دي، او د ریل ګاډي په پاې کې څلېریشت ساعته د ډوډۍ سالون هم شته، ته کولای شئ چي په پیسو هر شی واخلئ.
دا هم لس روبله ستا سفر خرڅه ده، کوښښ وکړه چې ډیر مصرف و نه کړئ.
باکو ته چې ورسېدې، ستا د واګون سره به مسول کس ولاړ وي، تا به د پوهنتون تر لیلیو ورسوي او نور به د هغه هدایت سره سم مخ ته ځئ.
زما او ستا خدای پامان.
هغه کس له ریل ګاډی کوز شو.
سفدر هم خپل بوټان له پښو و ویستل او خپل کټ کې پرېوت.
په کټ کې، سریې کړکی خوا و، کولای شو د طبیعت ننداره وکړئ.
نیمه ګړۍ وروسته ریل ګاډی ډک او په حرکت یې پیل کړ، سفدر هم له کړکیه د باندې ننداره کوله.
ګاډی له ښاره و وت او شنو ځمکو او ځنګلونو کې روان و.
د سفدر مخې کټ کې یو ځوان الک چې باکو د ښار اوسېدونکې او په مسکو ښار کې زدکړیال و، د سفدر نه یې و پوښتل:

ketabton.com - The Digital Library

د کوم هیواده یې؟
سفدر و ویل:
د افغانستانه یم.
بیا الک و پوښتل:
با کو ښار ته د څه له پاره ځې؟
سفدر و ویل:
د زدکړو له پاره.
بیا هغه ځوان و پوښتل:
په کوم انستیټوت کې به درس و وایې؟
هغه ویل:
په دي کاغذ کې یې لیکلي دي.
هغه و ویل:
کاغذ راکړه چې ویې ګورم.
سفدر کاغذ ورکړ.
هغه کاغذ په آذري ژبه ولوست او ویې ویل:
ښېشکه!
ساختماني انستیټوت.
ته به هلته د ماسټرۍ په کچه زدکړې وکړې؟
سفدر و ویل:
څه چې نصیب وي.
بیا هغه و ویل:
زه آذري او مسلمان یم، راځه چې سره ملګري شو.
سفدر و ویل:
سمه ده.
هغه و ویل:
زما نوم ایلچین دی او ستا نوم؟

ketabton.com - The Digital Library

زما نوم سفدر دی.
هغوي يو بل ته د ملګريتوب لاسونه ورکړل.
هغه سفدر ته لږ آذري بغلاوه ورکړه او ويې ويل:
دا زمونږ د ښار مشهوره شېريني ده؛
وخوره!
ډومره خوږه ده!
سفدر شېرينی وخوړه او له ايلچين نه يې مننه وکړه.
بيا الچين و ويل:
راځه په دالان کې ودرېږو او د طبيعت ننداره وکړو، لاره هسې لويه ده.
سفدر و ويل:
سمه ده!
هغوي خپل بوټونه په پښو او له کابينه و وتل.
دواړه کړکی خواته ودرېدل او په ننداره يې پيل کړ.
ايلچين له جبه د سګرټو ډبلی و ويست او يو سګرټ يې په لاس کې و نيو او ورته يې اور واچوه، بيا يې ډبلی د سفدر خواته کړ او ويې ويل:
واخله!
ته هم سګرټ وڅکوه!
سفدر و ويل:
نه!
زه سګرټ نه څکوم.
ما هيڅکله سګرټ نه دي څکولي.
ايلچين و ويل:
واخله!
يو دانه تاوان نه کوي.

ketabton.com - The Digital Library

سفدر و ويل:
مننه کوم.
زه نه غواړم سګرټ څکولو سره عادت شم.
بيا ايلچين و ويل:
يوې دانې سره څوک نه عادت کيږي.

سفدر و ويل:
نه!
نه غواړم.
بيا ايلچين و ويل:
ستا خوښه!
هوا مخ په تياره کېدو شوه.
ماښام نږدې شو.
ايلچين سفدر ته و ويل:
راځه چې رستورانت ته لاړ شو او د شپې ډوډۍ وخورو!
سفدر و ويل:
سمه ده!
دواړه د ريل ګاډی آخر واګون ته لاړل او رستورانت ته د ننه شول.
د زړه وړ ډوډۍ يې واخيسته او پر څوکې کيناستل.
لږ وروسته ايلچين و ويل:
دلته شراب هم خرڅيږی، کولای شئ و پيرئ.
سفدر و ويل:
نه!
زه په شرابو عادت نه يم.
زه يو مسلمان يم، مسلمانانو ته شراب حرام او شرعا اجازه نه لري.
ايلچين و ويل:

ketabton.com - The Digital Library

زه په مسکو کې د شرابو په څکلو عادت شوم، بيا يې ګارسون ته غږ کړ او و يې ويل:

ماته يو پيک اودکا (د روسي شرابو نوم) راوړه.

ګارسون ورته اودکا راوړه او هغه وڅښل.

بيا وروسته خپل واګون ته راغلل.

سفدر خپل ځای ته وخوت او ايلچين و ويل:

ته کولای شئ ويده شئ.

زه د باندی کړکې شا ته دریږم او سګرټ څکوم.

سفدر و ويل:

سمه ده!

بيا ايلچين و ويل:

ښه شپه !

په همدې توګه، دوي شپې او ورځې تېرې شوې.

بيا باکو ښار ته ورسيد. ريل ګاډی ترمينل مخې ته ودريد او مسافرو په کته کيدو پيل کړ.

سفدر هم خپل بکس را واخيست، بيک يې غاړی ته واچوه او د واګونه کښته شو.

هغه مخ په ودانۍ حرکت پيل کړ چې يو کس ور نږدی شو او ويې پوښتل:

ته سفدر يې؟

هغه و ويل:

هو!

کس و ويل:

باکو ښار ته ښه راغلاست.

زه د ساختماني انستيتوت مسول يم، تا پسې راغلی يم چې ليلې ته دې لارښونه و کړم.

ketabton.com - The Digital Library

بیا هغه خپل د پېژند کارت سفدر ته ښکاره او ورته یې و ویل:
ما پسې راځه!
سفدر و ویل:
سمه ده!
هغو لمړی ریل ګاډي ترمینل ته د ننه او بیا د ښار د دروازې خواته روان شول، له دروازې و وتل او د موټرو تم ځای پر لور یې حرکت و کړ.

باکو ښار د ریل ګاډی ترمینل انځور

هغوی د ټکسی تم ځای ته نږدی شول؛
مسول کس ټکسی موټر ته اشاره وکړه او موټر نږدې شو.
بیا یې سفدر ته و ویل:
خپل بکس په ټولبکس کې کېږده او موټر ته وخېږه!

ketabton.com - The Digital Library

....

سفدر بکس په ټولبکس کې کېښود او خپله موټر ته پورته شو، نيمه ګړی وروسته د ساختماني انستيټوت ليلی ته ورسيد.
مسول کس و ويل:
دا نهه پوړيزه ودانۍ ستاسو ليله ده، بيا يې و ويل:
بکس دې کوز کړه!
سفدر خپل بکس کوز او مسول کس هغه ته لاربنونه وکړه چې ليلې ته د ننه شئ.
هغه ليلې ته د ننه شو.
مسول کس د ليلې مسول ته، سفدر ور وپېژاند او ويې ويل:
زما کار خلاص شو، ته سفدر ته دکوټې بند او بست وکړه.
د ليلې مسول و ويل:
د هغه د کوټې بند او بست شوی او زه به يې هغه خپل کوټې ته لاربنونه و کړم.
بيا مسول کس سفدر ته و ويل:
ښه وخت درته غواړم او د هغه سره يې خدای پاماني وکړه او له ليلې و وت.
سفدر د ليلې مسول سره په لفت کې پاس و خوت او هغه ځای چې له پخوانه، په نهم پوړ کې تعين شوی و، لاربنونه وکړه.
هغه د کوټې دروازه خلاصه کړه او دواړه د کوټی دالان ته ننوتل.
دليلې مسول و ويل:
کينې خوا حمام او شی خوا تشناب دی، دروازې يې خلاصې، څراغونه يې روښانه او بېرته يې مړه کړل.
بيايې د کوټې دروازه خلاصه کړه او سفدر ته يې و ويل:
الماریٔ د پاسه د بکسونوځای دی.
او لاندی يې د کاليو او دريشيو ځای دی.

ketabton.com - The Digital Library

کوټبندونه هم شته، بیا یې له کوچ سره آشنا کړ، کوم چې کولای شي د ورځې له خوا پرې کینئ او دشپې له خوا تخت کړی او ویده شئ (ګټه ترې واخلئ).
بیا د کوچ یوه برخه یې جګه کړه کوم ځای کې چې څادر(روجایي)، بالښت او کمپله وه، بیا یې زیاته کړه:
د بالښت پوښ او څادر (روجایې) په اونۍ کې یو ځل د ځانګړو کسانو له خوا بدلیږی (تبدیلیږي).
بیا یې زیاته کړه:
دا ستا د کوټې بالکن دی، دلته کولای شې، کالي اوار، کینئ او دکوچنۍ بحیرې (دنډ) ننداره وکړئ.
بیا یې و ویل:
اوس راځه تاته پخلی خونه، د رسم او تخنیک خونه، تلویزیون خونه، د مجلس خونه او کتابتون و ښیم.
بیایې ورته د زینې، لفت ځای او د کثافاتو غورځولو ځای وښود.
وروسته یې، ورته د اړتیا (ضروري) نمروکارت ورکړ او ویې ویل:
په لمړي پول کې ټیلفونونه شته، کولاې شئ ترې کټه واخلئ.
بیا یې خدای پاماني واخیسته او روان شو.
سفدر بېرته کوټې ته راغی او له کوچ څخه یې کټ جوړ، یو څادر (روجایې) یې لاندې، بالښت یې سر ته کېښود، دروازه یې و تړله او په خپل ځای کې ویده شو.
شپه تېره او سهار شو، د محلی وخت لس بجې وې، وروسته له حمامه لمړي پوړ ته کوز او د ډوډۍ خونې ته ننوت، د سهار چای یې وڅښه او بیا د نورو افغان زدکړیالانو سره آشنا شو.
زدکړیالان خورا لږ. ول او ډېرې یې خپل هیوادو ته د اوړي رخصتیو تېرولو له پاره تللي وو.

ketabton.com - The Digital Library

....

سفدر له یو بل افغان سره آشنا شو چې هغه هم د ساختماني په انستیټوت کې درس ویل او څو ورځې د مخه باکو ښار ته راغلی او په ښار کې لږ بلد شوی و.
هغه ورته و ویل:
اوس هوا ډېره توده ده، بیا مازیګر خواته به ښار ته لاړ شو، د ښار څنډې ته د کسپین بحیره ده، هلته تفریحي کښتۍ شته، مونږ به لږ چکر و وهو، بیا ماښام به بېرته راشو.
سفدر و منله او هغه ته یې و ویل:
زه اوس خپلې کوټې ته ځم، ته ما پسې راشه، زه بلد نه یم.
هغه و ویل :
سمه ده!
سفدر خپلې کوټې ته لاړ او بیا پرې خوب ورغي او بیده شو.
مازیګر شو، او هغه زدکړیال ده پسې راغی او دروازه یې و ټکوله، سفدر کلک بیده شوی و، بیا څو ځل یې دروازه وټکوله تر څو سفدر ویښ او دروازه یې خلاصه کړه.
هغه و ویل:
بیده وې؟
سفدر و ویل:
هو!
زه بیده شوی وم.
هغه و ویل:
کوښښ وکړه، ځان ویښ وساتې، دلته د هوا بدلون دی، بې ځایه سړی ته خوب راځي؛
کېدای شي د فشار ټیټ والی یې عامل وي.
بیا سفدر خپل کالي بدل (تبدیله) او دواړه له کوټې و وتل او د ودانۍ نه کښته شول.

ketabton.com - The Digital Library

په لاره کې د بس تم ځای تر رسېدو پورې، هغه سفدر ته د آذربايجان او د باکو ښار په هکله داسې لنډ معلومات ورکړل:
آذربايجان يو د ققفاز د مهمو، ښکلو او دلوړ اقتصاد لرونکو هېوادونه څخه دی چې، د کسپين بحيرې سره پروت او دوو نور قفاز جمهوريتونو لکه:
ارمنستان او گرجستان سره گډې پولې لري، کوم چې د دنيا مشهورو غرونو په شاو خوا کې شتون لري.
دا هيواد بر سېره پر يادو شويو هېوادو، له نورو هېوادونو لکه:
ترکې، روسې، ايران سره هم گډې پولې لري.
د دې هېواد پلازمينې نوم باکو ښار دی او خلک يې په آذري ژبه خبرې کوي.

بيا هغوی په يو بس کې کيناستل او ښار ته ورسېدل، هلته يې يوه ورځپانه واخيسته چې باکو د ښار په کې ټول معلومات ليکل شوی و او هغه سفدر ته د بحيری د غاړې څنگ ته په لاندې ډول ولوستل.
باکو ښار د کسپين د بحيرې خوا کې پروت او انکشاف يې کړی دی، خلک يې ډير ښکلي، د ښونې او روزنې سره ډېره مينه لري.
ژبه يې خوږه، نرمه او ترکي ته ورته ده، خلک يې سپين پوستي او د وينتانو رنگ يې تور دي.
باکو د آذربايجان پلازمينه او لوی ښار دی، او همدارنگه تر ټولو لوی ښار، د کسپين بحيرې او د ققفاز په سيمه کې دی.
باکو د بحر له سطحې څخه ۲۸ متره لاندې دی، چې دا په نړۍ کې تر ټولو ټيټ پروت ملي پلازمينه او همدارنگه د بحر له سطحې لاندې د نړۍ ترټولو لوی ښار جوړوي.
باکو د ابشيرون ټاپو وزمې په جنوبي څنډه کې د باکو په خليج کې پروت دی.

ketabton.com - The Digital Library

....

باکو د آذربایجان اصلي ښار دی، دا په هېواد کې یوازینی ښار دی، او د هیواد د ټولو اوسیدونکو شاوخوا ۲۵٪ د باکو په ښار کې ژوند کوي.

باکو په دولسو اداري او ۴۸ ښارګوټو ویشل شوی دی.
د دې په منځ کې د باکو په ټاپوګانو کې ښارګوټي دي، او همدارنګه د Neft Daşları صنعتي تصفیه چې د کسپین سمندر کې د باکو ښار څخه ٦٠ کیلومتره د تیلو په شګو کې جوړ شوی.

زوړ ښار چې د شیروانشاه ماڼۍ او میډین ځلی لري، دا ښار د اذربایجان علمي، کلتوري او صنعتي مرکز دی.
ډیری د پام وړ آذربایجان بنسټونه هلته خپل مرکزونه لري.
د باکو نړیوال سمندري سوداګریز بندر په کال کې د دوه ملیون ټنو عمومي او وچ بلک کارګو د لیږد وړتیا لري.
باکو د خپلو سختو بادونو له کبله مشهور دی، چې په خپل مستعار نوم، "د بادونو ښار" کې منعکس شوی.

ketabton.com - The Digital Library

باکو د ښار، انځور

باکو د فارسي - عربي نوم باکو (Bākū) لاندې د اوږدې مودې تصديق شوی.
لومړني عربي سرچينې هم ښار ته د باکوه او باکويا په نوم يادوي، چې ټول د فارسي نوم څخه راځي.
په نولسمه پيړۍ کې يوه مشهوره ايتمولوژي دا د پارسي باد کوبه (باد کوبه) څخه اخيستل شوې ده (باد کوب، چې معنی يې "د بادونو ښار" دی، د باد، "باد"، او کيوب مرکب دی، چې ريښې لري.

فعل کوبيدن کوبيدان، "ټو پونډ"، په دې توګه هغه ځای ته اشاره کوي چيرې چې باد به قوي او تيز وي، لکه څنګه چې د باکو قضيه ده، چې د ژمي سخت واورو طوفانونه او سخت بادونه تجربه کوي).

ketabton.com - The Digital Library

....

دا مشهور نوم (په عصري اذربايجان کې بدکوبا) په ۱۹ پيړۍ کې د ښار له پاره د مستعار نوم په توګه پيسې ترلاسه کړې (د بيلګې په توګه، دا په اکينچي کې کارول کيږي، ۱ جلد، ۱، مخ. ۱)، او د ښار په عصري کې هم منعکس کيږي.

مستعار نوم د "بادونو ښار "(آذربايجان) : .Küləklər şəhəri يو بل او حتى لږ احتمالي لوک ايتيمولوژي دا نوم تشريح کوي چې د باغکوی څخه اخيستل شوی، چې معنی يې د "خدای ښار" دی.

باګا (اوس باغ) او کوه په ترتيب سره د "خدای" او "ښار" له پاره زړې فارسي کلمې دي.

د باغکوی نوم د بغداد ("خدای ورکړی") سره پرتله کيدی شي په کوم کې چې دا د پخوانی فارسي کلمه ده چې "دی" له پاره.
د شوروي د واکمنۍ پرمهال، ښار په آذربايجان کې په سيريليک کې د "ВАкы" په توګه ليکل شوی و (په داسې حال کې چې د روسيې املا "ВАku"، باکو وه او اوس هم ده).
د فارسی - عربی توری و (u) څخه سيريليک "ы" ته بدلون او وروسته، لاتيني "ı" کيدای شي د نورو اذربايجان کلمو سره پرتله شي (د مثال په توګه قاپو qāpū په زاړه فارسي - عربي املا کې د عصري آذربايجان qapı سره پرتله کړئ، "دروازه") يا په ضوابطو کې، لکه چې اکثرا په آذربايجان کې د غږ همغږي ليکلو له پاره کارول کيږه (کوم چې په عثماني ترکي کې هم دود و).
انجونې يې خورا ښکلې او د تورو سترګو لرونکې دي، چې د ققفاز (کوی قاف) په پريانو مشهوره دي.

ketabton.com - The Digital Library

....

آذري نجونې په خپل ملي کالیو کې

ketabton.com - The Digital Library

....

آذري نجونې په خپل ملي کاليو کې

باکو د زاړه ښار يوه څنډه

ketabton.com - The Digital Library

باکو د زاړه ښار یوه څنډه

باکو د زاړه ښار یوه څنډه

ketabton.com - The Digital Library

لرغونتوب

په ګوبستان کې د رومن ډبرې لیکنه چې د ٨٤-٩٦ زیږدیز کال پورې اړه لري، د اوسني باکو په سیمه کې د انسانانو د استوګنې نښې د ډبرې دورې پورې اړه لري.

د برونزو دورې ډبرې نقاشي بایل ته نږدې کشف شوي، او د زاړه ښار په ساحه کې د کوچني کب د برونزو شکل.

دا د دې لامل شوي چې ځینې یې د ښار په ساحه کې د برونزو د دورې د استوګنې د شتون وړاندیز وکړي.

د نارداران سره نږدې، د امید ګیا په نوم یو ځای د پخوانی تاریخي کتنې ځای لري، چیرې چې د لمر او د مختلفو ځلیو(برجونو) انځورونه په ډبره کې د یو ابتدایي ستور پوهنې میز سره یو ځای شوي دي.

نورو لرغون پېژندنې کیندنو د عصري ښار په ساحه کې او د هغې په شاو خوا کې مختلف تاریخي استوګنې، اصلي معبدونه، مجسمې او نور اثار ښکاره کړي دي.

په لومړۍ پیړۍ کې، رومیانو د ققفاز دوه کمپاینونه تنظیم کړل او هغه ځه ته ورسېدل چې نن ورځ باکو دی.

ښار ته نږدې، په کوم کې چې نن ورځ ګوبستان دی، د ٨٤ څخه تر ٩٦ پورې د رومن لیکونه ژوندي پاتې دي - د یو ښار له پاره ځینې لومړني لیکل شوي شواهد دي.

ketabton.com - The Digital Library

اقلیم
باکو معتدل نیمه وچه اقلیم لري (د کوپین اقلیم طبقه بندي):
د تودوخې او مرطوب اوړي، یخ او کله ناکله لوند ژمی او ټول کال قوي بادونه لري.

په هرصورت، د ډیری نورو ښارونو په څیر چې دا ډول اقلیم ځانګړ تیاوې لري، باکو خورا ګرم اوړي او د لمر وړ ساعتونه نه ګوري.

دا په لویه کچه د دې د شمالي عرض البلد له امله دی او دا حقیقت چې دا د کسپین بحر په څنډه، په ټاپو وزمه کې موقعیت لري.

باکو، او د ابشیرون جزیره چې په هغې کې موقعیت لري، د آذربایجان ترټولو وچه برخه ده ، دلته اوربښت په کال کې شاوخوا ۲۰۰ ملي میتر یا لږ وي.
دا په لویه کچه د قفقاز د غرونو څخه د باران سیوري اغیزې له امله دی، په تور سمندر کې ورته عرض البلدونه په اوسط ډول ۲۰۰ تر ۳۰۰ ملي متر یا ډیر ترلاسه کوي.
د رڼا کلني باران ډیری برخه د دوبي پرته په نورو فصلونو کې پیښیږي، مګر د دې موسمونو څخه هیڅ یو په ځانګړې توګه لوند نه دی.

د شوروي په وختونو کې، باکو، د اوږدې مودې لمر او وچ صحي اقلیم سره، د رخصتۍ ځای و، چېرې چې اتباع کولی شي د ساحلونو څخه خوند واخلي یا د کسپین بحیرې په څیر د اوس ویجاړ شوي سپا کمپلیکسونو کې آرام وکړئ.

ketabton.com - The Digital Library

....

په ورته وخت کې باکو د کال په اوږدو کې د ډیر باد ښار په توګه پیژندل کیږي، له همدې امله د ښار مستعار نوم "د بادونو ښار" دی، او د ګیل ځواک بادونه، سړه شمالي باد خزري او ګرم سویلي باد ګیلاور دلته په ټولو موسمونو کې معمول دي.

په حقیقت کې، دا ښار د ژمي د سختو واورو طوفانونو او سختو بادونو له پاره مشهور دی.

د خزري سرعت کله کله ١٤٤ کیلومتره فی ساعت (٨٩ میل فی ساعت) ته رسیږي، چې کولی شي فصلونو، ونو او د چت ټایلونو ته زیان ورسوي.

ژمی یخ او کله ناکله لوند وي، د جنوري او فبروري په میاشت کې د ورځني اوسط تودوخې سره په اوسط ډول ٤,٣ درجې وي.

په ساحل کې تودوخه په مکرر ډول د یخنۍ څخه ښکته کیږي او د سخت یخ احساس کوي.
د ژمي واوره طوفانونه کله ناکله وي؛
واوره معمولا د هرې واورې وروسته په څو ورځو کې خوري.

د باکو د نفوس لویه برخه د ازربایجاني توکمونو څخه جوړه شوې ده، او پاتې نور یې تالیش، روسیان، لیزګي او نور دي.

د نفوس ژوره وده د ١٩ پیړۍ په مینځ کې پیل شوه کله چې باکو یو کوچنی ښار و چې شاو خوا ٧,٠٠٠ نفوس درلود.

ketabton.com - The Digital Library

....

نفوس بیا په ۱۸٦۰ کې د ۱۳,۰۰۰ څخه په ۱۸۹۷ کې ۱۱۲,۰۰۰ ته لوړ شو، چې باکو د ققفاز په سیمه کې ترټولو لوی ښار جوړ کړ.

باکو د خپل تاریخ په اوږدو کې په ځینو وختونو کې یو کاسموپولیټان ښار و، پدې معنی چې د آذربایجان توکمونه د نفوس اکثریت نه جوړوي.
جومات د اسلام د پیغمبر محمد د اولادې د قبر په سر جوړ شوی و.
د پیروانو ترټولو لویه ټولنه لرونکی دین اسلام دی.
د مسلمانانو اکثریت شیعه مسلمانان دي، او د اذربایجان جمهوریت له ایران وروسته په نړۍ کې د شیعه نفوس په سلو کې دوهم ځای لري.

د ښار د پام وړ جوماتونو کې د جمعې جومات، د بي بي حیبت جومات، محمد جومات او د تعز پیر جومات شامل دي.
په هیواد کې د بیلا بیلو توکمونو ترمنځ ځینې نور عقیدې شتون لري.
د اساسي قانون د ۴۸مې مادې له مخې، اذربایجان یو سیکولر دولت دی او مذهبي ازادي تضمینوي.

په مذهبي اقلیتونو کې روسي ارتودوکس عیسویان، کاتولیک لیوانتین، د جورجیا ارتودوکس عیسویان، البانیا - اودي اپوستولیک عیسویان، لوتران، اشکنازي یهودیان او صوفي مسلمانان شامل دي.

باکو د اذربایجان د کاتولیک اپوستولیک پریفیکچر څوکۍ ده.

زردشتیزم، که څه هم په اوسني وخت کې په ښار او د هیواد په نورو برخو کې له منځه تللی، خو په اذربایجان کې اوږد تاریخ لري او د

ketabton.com - The Digital Library

زردشت نوی کال (نوروز) په ښار او نورو برخو کې د اصلي رخصتۍ په توګه دوام لري.

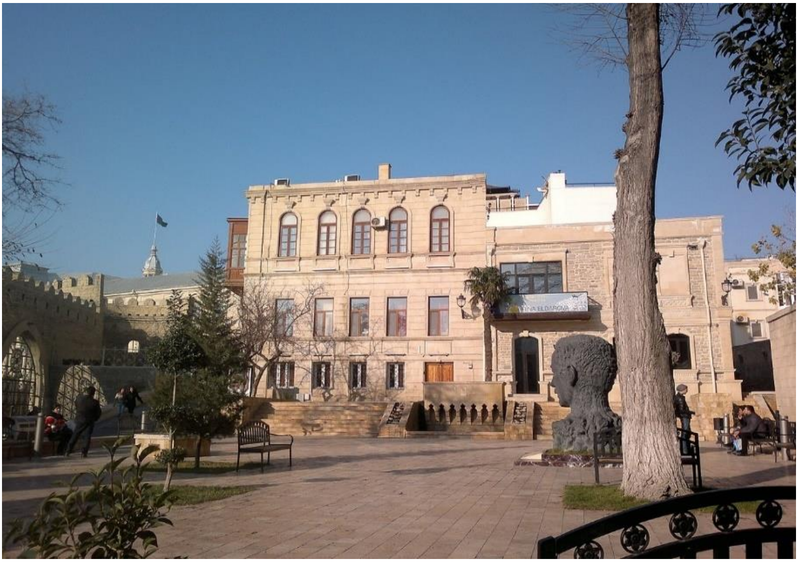

باکو د زاړه ښار یوه څنډه

ketabton.com - The Digital Library

....

باکو د زاړه ښار یوه څنډه

باکو د زاړه ښار یوه څنډه

ketabton.com - The Digital Library

....

باکو د زاړه ښار یوه څنډه

باکو د زاړه ښار یوه څنډه

ketabton.com - The Digital Library

....

په دې سیمې که مین کیدل له یوی خوا آسانه او د بلی خوا ډېر سخت کار دی، که چېری څوک یوځل د باکو جلی ته په خوږ.و سترګو وګوری ، حتما به پرې مین شی او داسې که چېرې، یوی او وروسته بلې جلی ته وګوریځ، تر پایه به مین نه شئ، دا ځکه چې یوه یې تر بلې ښکلې ده، په دې صورت کې به تاسو ته انتخاب ډېر ستونزمن وي او هیڅکله به مین نه شئ.

په ۱۹۸۳کال کې، خورا ډېر افغاني زدکړیالانو هلته زدکړی کولې چې شیمری یې تر ۷۰۰ کسانو هم ډېر و.
دغو زدکړیالانو د باکو د ښار په مختلفو پوهنتونونو، انسټیټوتونو، او تخنیکومونو کې په لوړو او متوسطو زدکړو بوخت ول.

د هغو جملې نه هم یو د آذربایجان د انجینري انسټیټوت و چې خورا ډېر افغاني او نورو اویاو هېوادونو زدکړیالانو د لیسانس، ماسترۍ او دوکټورا په کچه په کې زدکړې کولې.

په هغه ځای کې داسې یوه رښت (قانون) و، که چېری نوي زدکړیالان د نورو ملکونوڅخه باکو ښار ته د زدکړې له پاره راځي، باید هرو مرو خپلې ټولې لابراتواري معاینې تر سره کړئ، که چېری کوم مرض د هغه په وجود کې وي، باید لمړی درملنه یې وشئ، بیا کولای شې چې درسونه (سبقونه) پیل کړئ.

یوه ورځ چې هوا ګرمه او د دوبي ورځې وې، ساختماني انسټیټوت د لیلیو مسولینو نوي رسېدلی زدکړیالان را ټول او هغوی ته یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

درې ورځې وروسته د انستیتوت درسونه پیلېږی او ټول بهرني زدکړیالان اړین دي چې سبا سهار وختي د صحي معایناتو له پاره د انستیتوت کلینک ته لاړ شئ.

د ټولو زدکړیالانو له پاره موټر په پام کې نیول شوی دی، نو اړینه ده چې له خوبه وختي ویښ، د سهار چای د څښلو پرته، د خپلو کوټو وځئ.
لوی موټر(ښاري بس) به هم ورسېږي، ټول نوی جذب شوي او باکو ته رسېدلي زدکړیالان دې په اته بجو د لیلې مخې ته ټول او په بس کې کېني، بیا به یو ځای لاړ شو.

ورځ تېره شوه او سهار شو، زدکړیالان هم د وعدې سره سم له خوبونو پاڅېدل، یو یو به له خپلو کوټو وتل او لاندې د لیلې مخې ته غونډېدل، بس موټر هم په ټاکلي وخت ورسېد او نږدې د لیلې دروازې خوا ته ودرېد.

د لیلیو مسولین هم تر ټولو د مخه اومې لیلې خوا ته د زدکړیالانو انتظار کاوه، او په لاسونو کې یې د زدکړیالانو لېستونه هم ول.
بیا مسول غږ کړ:
د هرې لیلې زدکړیالان دې په جلا، جلا توګه ودریږئ، بیا د زدکړیالانو استازي و ویل:
تاسو د خپلو زدکړیالانو د راټولولو او کرښه (لین) کولو کې مرسته وکړئ.
بیا د هغوی مشر راغی او نورو ته یې و ویل:
د خپلو لېستونو مطابق د زدکړیالانو حاضري واخلئ.

ketabton.com - The Digital Library

د هرې لیلې مسول د زدکړیالانو په مخ کې ودرېد او د نومونو په لوستلو یې پیل کړ.
ټول زدکړیالان په ټاکلي ځای کې شتون درلود، یو زدکړیال نه و حاضر شوي، بیا د لیلیو مسول و ویل:
د چا زدکړیالان غیر حاضر دي؟
د اومی لیلې مسول و ویل:
زما یو نفر کمبود دی.
د لیلیو مسول و پوښتل:
د کوم هیواد زدکړیال دی؟
هغه و ویل:
د افغانستان!
بیا د لیلیو مسول و ویل:
هله ژر د هغه کوټی ته لاړ شه او له خوبه یې راویښ کړه!
هغه و ویل:
سمه ده!
په منډه لیلې ته وخوت او نهم پوړ ته د لفت په واسطه (ذریعه) وخوت او دهلیز ته د ننه شو.
بیا د هغه د کوټې خوا ته لاړ او د دروازې زنګ یې و واهه.
چا ځواب ور نه کړ.
بیا یې زنګ و واه.
بیا هم ځواب رانه غی.
د لیلې مسول ډېر وار خطا شو او په منډه یې ځان لفت ته ورساو، لمړی پوړ ته کوز شو، هغه د لیلې د کنټرول خونې ته نږدې شو او مسول ته یې و ویل:
هله!
ژر سه!

ketabton.com - The Digital Library

تیلفون ماته را کړه.
هغه و ویل:
خیریت دی؟
د لیلی مسول و ویل:
یو افغانی زدکړیال د خپلې د کوټې دروازه نه خلا صوی، باید پولیس ته زنګ و وهم چې، عاجله د امبولانس سره یو ځای راشئ.
هغه تیلفون ورکړ.
د اومې لیلې مسول پولیس ته زنګ و واه او د امبولانس غوښتنه یې هم وکړه.
څو دکیکې وروسته د سیمې پولیس او د څلورم نمبر روغتون امبو لانس ورسېدل، د اومې لیلې مسول د پولیسو موټر مخې ته ورغی.
د پولیسو افسر له موټره کوز او له هغه یې وپوښتل:
د اومې لیلې مسول ته یې؟
هغه و ویل:
هو!
زه یم.
بیا یې هغه ته و ویل:
اله !
مخکې شه!
د اومې لیلې مسول مخکې، پولیس او د امبولانس ډاکتران د تذکرې سره دوی پسې په منډو شول.
د اومې لیلې مسول لفت خوا ته منډه او نورو ته یې هم و ویل:
په لفتونو کې وخېږئ او نهم پوړ ته ځانونه ورسوئ.
هغوی هم په لفتونو کې وختل او د نهم پوړ په دهلېز کې پلي شول.
د اومې لیلې مسول و ویل:
ما پسې راشئ!

ketabton.com - The Digital Library

هغوی ټول د لیلې مسول پسې منډی کړې او تر دروازې و درېدل:
د پولیسو افسر خپل همکار ته و ویل:
زه زنګ وهم او ته عکاسي پيل کړه!
هغه و ویل:
سمه ده!
افسر زنګ و واهه،
دننه څخه، کوم ځواب نه و.
بیا یې د لیلې مسول ته و ویل:
کیلۍ دې واخله او دروازه خلاصه کړه!
هغه کیلۍ د جبه و ویسته او د دروازې قلف ته یې ننه ویسته، دروازه یې خلاصه او پولیس ته یې و ویل:
مهربانی!
پولیس د کوټې دالان ته ننوتل او نورو ته یې هم غږ کړ.
راشئ!
بیا یې د کوټې دروازه خلاصه کړه او کوټې ته د ننه شول.
یویې اوبلې خوا یې نظر واچاوه، کوټه تشه وه او هغه الک په کې نه و.
بیا یې و ویل:
تشناب او حمام وګورئ!
د لیلې مسول د تشناب او حمام دروازې خلاصې کړې، څوک نه ول.
افسر و ویل:
عجیبه ده!
هغه څه شو؟
بیا یې د لیلې مسول ته و ویل:
دروازه وتړه اومهرو لاک یې کړه.
هغه هم سمدستي دروازه وتړه، مهرو لاک یې کړه.

ketabton.com - The Digital Library

بیا یې و ویل:
راځئ !
کوز شو!
هغوی د لفتونو په وسیله لمړي پوړ ته کوز شول.
افسر د لیلې مسول ته و ویل:
د هغه د کوټې کیلۍ و ګوره!
هغه په ټاکلي ځای کې شته او که نه؟
مسول خپل لېست و کوت او د هغه د کوټۍ نمبر کیلۍ یې دکیلیو په ټاکلې ځایونو کې و لټوله، ګوري چې کیلۍ په خپل ځای کې ده.
ټول حیران شول.
افسر خپل مرکز ته مخابره وکړه.
بیا یې ټولو ته سپارښتنه (دستور) ورکړه چې هغه ولټوئ.
د لیلیو مسول و ویل:
راځي چې اوس د انسټیټوت کلینک ته لاړ شو، کیداې شي هغه وختي کلینک ته تللې وي.
بیا مسول و ویل:
فکر نه کوم!
خدای وکړي چې هلته وي.
ټولو د کلینک پر لور حرکت وکړ او لږ زنډ وروسته هلته ورسېدل، هغوی لمړی د ثبت او راجستر خونې ته لاړل، بیا یې د ټست له پاره پنځه، پنځه کسه (نفره)هرې څانګې ته د دوریې په ټوګه معرفي کړل.

سفدر دغاښونو څانګې نه و وت او جراحي څانګې خوا روان شو، په دې وخت کې د لیلیو استازي ورته پام شو او هغه خوا ته یې ځان نږدې او ویې ویل:
چیرته وې؟

ketabton.com - The Digital Library

مونږ د تا له پاره ټوله لیلیه و لټوله او پولیسو ته مو هم خبر ورکړ،
هغه و ویل:
زه په خپل وخت راوتلی وم، نیمه ګړۍ مي انتظار وکړ، څوک معلوم نه شول، ځکه مې د کلینک پر لور حرکت وکړ، سوچ مې کاوه چې زه ناوخته پاڅېدلی یم او ټول له مانه مخکې کلینک ته رسېدلي دي.

کوم وخت چې کلینک ته ورسېدم صفا کار راته و ویل:
ته وختي راغلی یې، لږ انتظار وکړه تر څو ډاکتران راشئ.
لږ زنډ وروسته داکټران راغلل او ماته یې و ویل:
هو!
نن د نویو زدکړیالانو د معایناتو ورځ ده، بیا یې لېست وکوت او زما نوم یې په نښه کړ، د ثبتولو نه وروسته زما معاینات یې پیل کړ.
ما وپوښتل:
نور زدکړیالان ولې نه دي راغلي؟
هغې و ویل:
او س وختی ده.
هغوی به لږ وروسته راشئ.
بیا ما و ویل:
زما ګړی ښه کار نه کوي او که څنګه؟
هغی خپلې ګړۍ ته و کتل او بیا یې زما ګړی ته.
په خندا شوه او ویې ویل:
ستا ګړۍ د مسکو ښار سره یو شان ده، دلته ګړی توپیر لري.
سفدر و ویل:
ما نه تېروتنه (اشتباه) شوې او سوچ مې کاوه چې په ټول شوروي اتحاد کې به ګړۍ یو شان وي، ځکه ټول یو لوی هیواد دی.
بیا د لیلیو مسول و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

....

ښه شو چې پيدا شوې!
مونږ ډېر منفي سوچونه کول او پوليس ته مو هم زنګ و واهه، بيا يې و ويل:
بيرته د نورو زدکړيالانو سره يو ځاى لاړ شئ، مونږ به پوليسو ته ښه خبر(زېرى) ورکړو، ته دې معاينات مخ ته يوسه.
هغه و ويل:
سمه ده!
سفدر خوشحاله شو او خپلو معايناتو ته يې دوام ورکړ، کلينک ټولې ځانګې درلودې، او ده هم کوښښ کاوه چې ټول معاينات خلاص او بلې ورځې ته يې پرې نه ږدي.
سفدر د ارتوپيدي ځانګې نه خپل معاينات خلاص او د سترګو ځانګې ته نږدې شو.
د دې ځانګې خواته دوي ښکلې آذري نجونې په وار(نوبت) کې ولاړې وې.
سفدر ځانګې ته نږدې شو او ويې پوښتل:
تاسو وار(نوبت) کې ولاړ ياست او که د چا انتظار کوي؟
هغوى و ويل:
مونږ وار(نوبت) ته انتظار کوو.
سفدر د ځانګې دروازې ته نږدې او پر څوکۍ کيناست.
بيا نجونې سفدر ته نږدې او ويې پوښتل:
ته په کوم انسټيټوټ کې تعليم (تحصيل) کوې؟
هغه و ويل:
په ساختماني انسټيټوټ کې.
بيا يې و پوښتل:
دا دې لمړى کال دى؟
هغه و ويل:

ketabton.com - The Digital Library

....

هو!
بيا يې و پوښتل:
چيرته ژوند کوې؟
د موسی بيکوا د ساختماني انستيټوت په اومه ليليه، نهم پوړکې.
بيا يې وپوښتل:
د کوم هېواد نه يې؟
هغه و ويل:
د کوم هېواده ښکارم؟
بيا نجونو و ويل:
زمونږ په خيال (نظر)، تاسو د هند ياست.
هغه و ويل:
نه!
زه د افغانستانه يم.
بيا نجونو و ويل:
ستا خبره، د هندي فلم الکانو ته پاتې کيږي.
سفدر و ويل:
کېداي شي!
مګر زه افغان يم.
بيا نجونو و ويل:
مونږ هم د ساختمانی انستيټوت په معمارۍ پوهنځي کې درس وايو او په لمړي ټولګي کې ياستو.
سفدر و ويل:
ډير ښه!
کيدای شي کوم وخت يو بل ته په مخه راشو؟
هغوی و ويل:
هو!

ketabton.com - The Digital Library

زمونږ او تاسو لکچرونه په يوې ودانۍ کې دي.
مګرعملي در سونه او لابراتوارونه مو جلا او په نورو ودانيو کې دي.
بيا هغوی د سفدر نه پوښتنه وکړه:
ستا نوم څه دی؟
هغه و ويل:
زما نوم سفدر دی، تاسو نو مونه؟
يوې و ويل:
زما نوم آزو ده.
بلې يې و ويل:
زما نوم زرو ده.
د آزو ويښتان لږ ژيړ، سترګې يې شنې، سپينه او روسانو ته ورته وه، مګر د زرو ويښتان تور او سترګې يې هم تورې وې.
سفدر و ويل:
مننه کوم.
بيا يې و پوښتل:
تاسو دواړه آذري ياست؟
هغوی و ويل:
هو!
بيا يې و پوښتل:
نو څنګه توپير لری؟
آزو و ويل:
زما مور روسۍ او پلار مي آذري دی، مګر دزرو پلار اومور دواړه آذري دي، نوځکه د زرو سره لږ توپير لرم.
بيا دواړه په خندا شوې.
سفدر هک پک شو او ويې ويل:
سمه ده!

ketabton.com - The Digital Library

په دې وخت کې یو زدکړیال له معاینه خانې نه و وت او ویې ویل:
د چا وار(نوبت) دی؟
سفدر و ویل:
د نجونو وار او ورپسې زما وار دی.
نجنو و ویل:
سفدر میلمه دی، مونږ خپل وار هغه ته ورکوو.
سفدر و ویل:
نه!
لمړی ستاسو وار دی.
په دې و خت کې ډاکټر را و وت او ویې ویل:
ژر راشئ چې نن زدکړیالان ډیر دي.
لږ وروسته به ګڼه ګوڼه شي.
بیا یې سفدر ته و ویل:
ته راشه چې مسافر یې.
سفدر هم معاینې له پاره خونې ته داخل شو او لس دکیکی وروسته را و وت.
نجونو و ویل:
په خیر تیر شو؟
سفدر و ویل:
هو!
مننه کوم!
بیا نجونې د ننه شوې او سفدر بلې څانګې ته ننوت.
سفدر خپل معاینات بشپړ او د کلینک نه د باندې تر زیتون ونې پر څوکې کیناست او د نورو زدکړیالانو په انتظار شو، تر څو معاینات بشپړ او هغوی سره یو ځای لیلې ته لاړ شئ.

ketabton.com - The Digital Library

غرمه شوه او نورو زدکړيالانو هم خپل معاينات بشپړ کړل او ټول يوځاى ليلې ته روان شول.
ځو ورځې تېرې شوې او درسونه پيل شول.
ليليه دومره لرې نه وه او تر انسټيټوټه شل دکيکى په پښولاره وه.
سفدر هم په پښو روان شو اوانسټيټوت ته ورسېد، هغه د انسټيټوت انګړ ته ننوت او له يوه الک نه يې پوښتنه وکړه:
ساختماني پوهنځي کوم دى؟
هغه و ويل:
زه نوى يم، زه هم انتظار کوم چې، کوم ځوک پيدا تر ځو تري پوښتنه وکړم.
سفدر و ويل:
ته د کوم هيواد يې ؟
هغه و ويل:
زه د کيوبا له هېواده يم.
بيا هغه و ويل:
ته د کوم ځاي يې؟
سفدر و ويل:
زه د افغانستانه يم.
ځو دکيکى وروسته يو بل افغان زدکړيال چې په لوړ صنف کې يې زدکړې کولې دوى ځنګ ته راغي او له سفدر نه يې وپوښتل:
ته افغان يې؟
هغه و ويل:
هو!
زه افغان يم.
بيا يې و پوښتل:
نوم دى څه دى؟

ketabton.com - The Digital Library

هغه و ويل:
نوم مې سفدر دی.
بيا يې و ويل:
په کوم پوهنځي کې يې؟
سفدر و ويل:
په ساختماني پوهنځي کې يم.
بيايې و ويل:
مهال ويش(تقسيم او قات) دي اخيستی دی؟
هغه و ويل:
نه!
نن مې لمړی ورځ ده، او بلد هم نه يم.
بيا هغه و ويل:
راځه چي د پوهنځي رياست ته لاړ شو او د مهال ويش(تقسيم اوقات) پوښتنه وکړو.
سفدر و ويل:
سمه ده!
بيا دواړه ساختماني پوهنځي ته لاړل او دهليز ته د ننه شول.
مهال ويش (تقسيم اوقات) په ځانګړی (مخصوص) ځای کې ځړول شوې (بند شوی) و، او هغه سفدر ته و ويل:
قلم او کاغذ واخله !
مهال ويش په کتابچې کې وليکه!
هغه قلم او کاغذ له کځوړې ويوست او مهال ويش يې وليکه.
درسونه يې په بيلابيلو ودانيو کې ول.
لمړی درس يې په دې ودانۍ کې و، بيا څلورم پوړ ته پورته شو او خپل درسي ټولګي (صنف) يې و موند.

ketabton.com - The Digital Library

ټولګي ته ننوت او پر یوې څوکۍ کیناست.
ټولګي کې د بیلا بیلو هیوادونو الکان او نجونې وې.
څو دکیکی وروسته استاد ټولګي ته ننوت او ټولوته یې د نویو زدکړو پیل مبارکي و ویله.
بیا ځان یې معرفي او له زدکړیالانو یې وغوښتل تر څو خپل ځانونه هم معرفي کړي.
هر زدکړیال به له ځایه پاڅېده او ځان به یې معرفي کاوه، سفدر هم په خپل وار له ځایه پورته شو او ځان یې معرفي کړ.
درسونه په دې ودانۍ کې پای ته ورسېدل او ټول زدکړیالان اړین ول تر څو بلې ودانۍ ته لاړ شئ.
سفدر هم د نورو زدکړیالانو سره له ټولګي و وت اوبلې ودانۍ خوا ته روان شو.
په لاره کې یې هغه دوي نجونې ولیدې، له کومو سره چې په کلینک کې معرفي شوی و، هغوی سفدر ته سلام واچوه او سفدرهم د هغوی سلام ته وعلیکم و ویل.
بیا یې سفدر ته د نویو درسونو پیل، مبارکي و ویله.
سفدر هم مننه وکړه او هغوی ته یې هم مبارکي و ویله، بیا هر څوک خپلې موخې پسې روان شول.
د نجونو به کله ناکله سفدر په بیلا بیلو و دانیو کې مخ ته ورته اوهغه ته یې سلام ورکاوه.
لمړی به آزو کوښښ کاوه چې سفدر ته سلام ورکړی بیا زرو.
یو کال تیر شو، سفدر ته هم اړینه وه د اوړي رخصتیو تېرولو او کورنۍ لیدو له پاره هېواد ته لاړ شي.
سفدر یوه ورځ مخ کې له تګه په تصادفي توګه آزو په دالان کې ولیده او هغې ته یې سلام ورکړ، هغې سلام ته یې وعلیکم و ویل:
بیا آزو و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

څه وخت خپل هيواد ته ځې؟
هغه و ويل:
سبا له خيره!
بيا سفدر و ويل:
تا ته څه راوړم؟
هغې و ويل:
مننه کوم.
په خير لاړ شئ او په خير بېرته راشئ.
د تاسو په هېواد کې جګړه ده، کوښښ وکړه د ښار نه د باندې (اطراف ته) لاړ نه شئ.
هغه و ويل:
سمه ده!
مننه کوم!
حتمآ!
بيا يې خدای پامانی واخيسته او ليلې خواته روان شو.
سبا ماسخوتن يې د نورو افغاني زدکړيالانو سره يوځای هوايي ډګر ته روان او په الوتکه کې تاشکند ښار او بيا په بله الوتکه کې سهار په اته بجو الوتنه وکړه او کابل نړيوال ډګر کې کوز شو.
هوا توده او هرې خوا دوړې وې، کابل ښار سپېره ښکارېده او خلک هم په مختلفو جامو کې ول.
چا ملي جامې، چا پطلون او دريشۍ اغوستې وې.
سفدر هم د نورو زدکړيالانو سره د کابل ښار له ترمينله و وت او کور خواته روان شو.

ketabton.com - The Digital Library

....

خلک چپ او غمناکه ښکارېدل، هرې خوا عسکر او نظامی وسایط په سترګو کېده، تلاشي (لټو) ګانې وې، عسکرو به د هر چانه د اسنادو پوښتنه کوله.
په ښار کې ګڼه ګونه وه، ښونځي پرانيستي ول، د نجونود کاليو رنګ تور او ټيکري يې سپين ول.

الکانو کوم ځانګړی (مشخص) يونيفورم نه درلود مګر ټول يې اړين ول چې کميس او پطلون واغوندي.

په سينما ګانو کې هم د پطلون اغوستل اړين ول، هيچا حق نه درلود چې د ملی جامو سره سينما او يا نورو رسمی ودانيو ته ننوزي.

د سينما ګانو او عامه ودانيو تر څنګ د کرايي کميسونو او پطلونونو بازار تود و.
سفدر چاته خپل د راتک ځانګړې نيټه نه وه ويلي، ځکه په هغه وخت کې اوسني موبايل ټيلفونونه او عصری تکنالوژي شتون نه درلود او په ناڅاپي توګه کور ته نږدې او دروازه يې وټکوله.
کوچنی ورور يې دروازې ته راغی او دروازه يې خلاصه کړه، ګوري چې ورور يې دی، ډير خوشحاله شو.
د هغه سره يې روغبړ وکړ او د اوږې کڅوړه (بيک) يې ترې واخيست او بيا يې و ويل:
مورې!
لا لا مې دی.
سفدر په خير راغی.
مور يې هم د کوټې و وته او هغه ته يې ښه راغلاست و ويل:

ketabton.com - The Digital Library

هغه خپلې مور ته نږدې او د هغې لاسونه یې مچ او مور یې هم د هغه سر مچ کړ.

په دې وخت کې د سفدر نورې خویندې او ورونه راغلل او د هغه سره یې ستړې مشئ وکړه او بیا ټول کوټې ته د ننه شول.

سفدر په توشکه کیناست او ورور ته یې و ویل:

دا کڅوړه (بیک) دېخواه کړه؟

ورور یې کڅوړه سفدر ته نږدی کړه او سفدر هم د کورنۍ سوغات (تحفی) له کڅوړې و ویستل.

هغه خپل ورونو ته الوتکه، ریل ګاډی، توپ او خویندو ته هم عطرونه او د لوبو عصري سامانونه اخیستي ول.

هغه د غرمې ډوډۍ په کور کې وخوړه، خورا خوندوره وه، هر یو به ورته ویل:

وخوره!

ډوډۍ دې وخوره!

هغه و ویل:

بس ده!

زه لږه دوډۍ خورم.

بیا مور یې و ویل:

رښتیا یې ویلې دي، په وړی هېواد کې خلک لږ خواړه خوري.

ته هم په وړې هېواد کې په لږو خوړو بلد شوی یې.

سفدر و ویل :

زه لږ خواړه او څلور ځله یې خورم، د شپې ډوډۍ ماښام خورم، بیا لږ ګرځم او وروسته ویده کیږم.

د سفدر ملګري او خپلوانو به د هغه میلمستیا کوله او هغه به هم له ځانه سره سوغات لکه:

ketabton.com - The Digital Library

عطرونه، کلونيا او د ماشومانو د لوبو سامانونه ورکول.
رخصتۍ په چټکۍ سره ختمه شو او سفدر اړين و چې بېرته لاړ شئ.
دوې، درې ورځې يې په ښار کې سودا واخيسته او خپل د اړتيا وړ شيان يې پوره کړل.
آزو ته يې هم جرمني پنسلونه، پنسل پاک، د غاړې هار(لاکټ) او داسې نور د معمارۍ شيان واخيستل.
څو ورځې وروسته يې د تګ وخت ورسېد او هغه هم د خپل بل ملګري سره چې په باکو ښار کې زدکړيال و، د کارنو بشپړولو او د ويزی کارنو د پاره خارجې، کار او ټولنيز، لوړو زدکړو وزارتونوته لاړ، بيا د آيرفلوت نمايندګی چې د ګلفروشي په کوڅه کې وه لاړ او د بېرته تګ، ټکونو وخت يې تازه او ثابت (معين) کړ.

دتګ ورځ را ورسېده، هغه هم د کورنۍ ټولو غړو سره يې خدای پاماني وکړه او د خپل بکس او د اوړې کڅوړې (بيګ) سره له کوره و وت.

عمومي سړک خواته ملګری يې هم د ده په انتظارو، د هغه په رسېدو سره هغوی يوځای (شريکي) ټکسي موټر ونيو او هوايې ډګر خوا روان شول.

بيا هلته د بلې الوتنې په شان لمړی د کابل نړيوال ډګر نه تاشکند ته الوتنه وکړه او د تاشنکد په ښار کې دوي شپې او ورځې پاتې شول، دوی به د ورځې په ښار کې ګرځېدل او د شپې به هوټل ستنېدل.

ketabton.com - The Digital Library

....

په آخره ورځ يې يو، يوغټ د ازبکستان ختګي هم وپېرل اوله ځانه سره يې با کو ښار ته يوړل.

سفدر د درسونو له پيل څخه څو ورځې مخکې رسېدلی و، او د درسونو پروګرامونو په اخيستلو يې پيل کړ، هغه به د نورو زدکړيالانو نه زدکړې کوي، ښه کتابونه يې له بازار نه پېرودل او هم يې له کتابخونې نه ګڼه اخيسته.
څو ورځې وروسته درسونه پيل شول، او هغه هم انستيټوت ته لاړ، بيا نوی مهال ويش (تقسيم اوقات) ياداشت کړ، د انستيټوت د پيل لمړۍ ورځې وې او ډېرى زدکړيالان په لارو کې ول، ټولګي هم پوره نه ول.
سفدر د يوې ودانۍ نه بلې ته لاړ او په لاره کې يې آزو وليده، هغه سفدر ته ښه راغلاست و ويل، سفدر هم د هغې نه مننه وکړه او ورته يې و ويل:
سبا دې چيرته و وينم؟
هغې و ويل:
خيريت خو به وي؟
بيا يې زياته کړه، که څه ويل وايې کولای شئ، همداوس يې راته و وايئ.
سفدر و ويل:
څه ويل مې نه درلود، ما د هيواد نه تاته څه سوغات راوړې دی، غوښتل مې تا ته يې درکړم.
آزو خوشحاله شوه او ويې ويل:
سوغات چيرته ده؟
سفدر و ويل:
هغه زما په کوټې کې ده، سبا به يې در ته راوړم.

ketabton.com - The Digital Library

هغې مننه وکړه.
سفدر و ویل:
سبا خو به انستیتوت ته راځې؟
هغې و ویل:
هو!
هرو مرو!
بیا سفدر و ویل:
چیرته به دې و وینم چې سوغات دې در کړم.
هغې و ویل:
په لمړۍ ودانۍ کې سبا درس لرئ؟
سفدر و ویل:
مهال ویش وګورم!
هغه له کڅوړې مهال ویش و باسه او ویې لید چې په دریم ساعت کې درس لري.
هغې ته یې و ویل:
هو!
په دریم ساعت کې.
آزو و پوښتل:
څویم پوړ؟
سفدر و ویل:
څلورم پوړ.
هغې و ویل:
سمه ده!
زه به په دالان کې ستا دراتګ انتظار وکړم.
سفدر و ویل :
سمه ده!

ketabton.com - The Digital Library

سفدر هم له هغې نه خدای پاماني واخیسته او لابراتوار تعمیر خوا ته روان شو.
درسونو د ختمیدو نه وروسته لیلې ته لاړ.
ماښام د ډوډۍ د خوړو نه ورسته د رسم وتخنیک اتاق لاړ تر څو خپله کورنۍ دنده بشپړه کړي.
تر ناوخته یې کورنۍ دنده تر سره کړه، بیا بیرته خپلې کوټې ته ستون او بیده شو.
سهار وختي له خوبه پاڅېد، د لمانځه نه وروسته یې خپل نور درسونه ګردان کړل او بیا یې د آزو له پاره راوړي سوغات په یوې ښکلې کڅوړه کې واچول او د میز پر سر یې کېښودل، ترڅو د تګ په و خت کې یې له هېره و نه وزي.
بیا یې خپل ورځني نوټونه او کتابونه راټول کړل.
د سهار د چای څښلو نه وروسته، خپل کالې یې بدله (تبدیله)، کڅوړه (بیک) یې واخیسته او د آزو د سوغات کوچنۍ کڅوړه یې هم په خپله کڅوړه (بیک) کې کېښوده.
بیا د کوټې نه و وت او درس ته لاړ.
دوي ساعتونه تېر شول او د دریم ساعت له پاره سفدر لمړۍ ودانۍ په لور حرکت وکړ.
په زینوکې و خوت او څرنګه چې څلورم پوړ ته ورسېد، د زیني په پای کې آزو ولاړه او د سفدر په انتظار وه.
سفدر آزو ولیده او هغې ته یې سلام واچوه.
هغې هم سلام ته وعلیکم و ویل.
بیا سفدر آزو ته و ویل:
راځه لږ د لارې نه لرې شوو.
هغوي د لارې نه لرې شول، بیا سفدر د هغې د سوغات کڅوړه و ویسته او هغې ته یې ډالۍ کړه.

ketabton.com - The Digital Library

هغې ډیره، ډیره مننه وکړه.
په دي وخت کې زرو هم ورسیده او آزو ته یې و ویل:
زه هم په سوغات کې شریکه یم، که نه بیا ټولو ته وایم.
آزو په خندا شوه او ویې ویل:
سمه ده!
سفدر چې ډېر شرمندوکی (کم جرات) و، ژر یې خدای پاماني واخیسته او خپل ټولګي ته روان شو.
د دوی تر مینځ سره اړیکه وه او ازو سوچ کوه چې سفدر هم ور سره مینه لري، مګر نه شي کولای چې ورته و وایي.
هغې به سوچ کوه چې وخت ډېر دی او یوه ورځ به ورته و وایې او د واده وړاندیز به ورته وکړئ.
وختونه تېرېدل او دوی په درسونو بوخت ول.
د آزو نیا په فارسي پوهېده او آزو ترې لږ، لږ فارسي زدکړې کوې.
یوه ورځ سفدر خپلې کورنۍ له پاره لیک، لیکه او خورا بوخت (مصروفه) و، په دې وخت کې آزو راغله، تر څنګ یې ودرېده او د هغه د لیک سر خط یې په فارسي ولوست.
سفدر څنګ ته وکتل؛
آزو ته یې و ویل:
ته له کومه شوي؟
یو دم، لکه پېرې پیدا شوې؟
هغې و ویل :
ما له لرې ولیدې .
ومې غوښتل تا ته سلام درکړم، کوم وخت چې نږدې شوم ومې لید ته لیک، لیکی.
سفدر و پوښتل:

ketabton.com - The Digital Library

فارسي دې له چانه یاده کړې ده؟
هغې و ویل:
د خپلې پلارني نیا نه.
هغه په اصل کې فارسي ژبې ده.
زه غواړم فارسي ژبه یاده کړم.
سفدر و ویل:
ښه کار دی.
بیا هغې خدا پاماني واخیسته او روانه شوه.
وختونه تېرېدل، درسونه پیلېدل بیا رخصتۍ راتلې، اوړی به ژمی او ژمی به اوړی کېده.
یوه ورځ سفدر په لمړۍ ودانۍ کې په زینو خاته چې مخې ته یې آزو او زرو راغلل، دواړو سفدر ته سلام و وایه، سفدر د هغوی سلام ته علیکم و ویل، بیا آزو سفدر ته و ویل:
زه هم په رخصتیو کې د زرو سره هنګري هیواد ته تللې وم او د تا له پاره مې سوغات راوړی دی.
بیا یې خپله کڅوړه (دستکول) خلاص کړ او یوه کوچنۍ کڅوړه یې را و ویسته او سفدر ته یې ور کړه.
سفدر مننه وکړه او بیا یې خدای پاماني واخیسته او روان شو، تولګي ته ورسید پر څوکۍ کیناست او سوغات یې خلاص کړ، ویې لید چې په هغه کې یو کوچنی دلاس جوړ شوی نر زمری دی.
سفدر پر هغه لاس کش کړ، هغه زمری ډېر ښکلې او پوست و.
سفدر سوچ کوه چې دایې دې ته ورکړې چې کورته یې وېسي او خپل کوچني ورور ته یې ورکړي، تر څو پرې لوبې وکړئ.
درسونه مخ په خلاصېدو شو او یولسم سمستر ورسېد.
یوه ورځ زرو د سفدر مخې ته راغله او هغه ته یې سلام ور کړ.
سفدر هم هغې ته وعلیکم و ویل.

ketabton.com - The Digital Library

بیا یې و ویل:
آزو تاته یو وړاندیز لري.
سفدر و پوښتل:
څه وړاندیز؟
هغې و ویل:
د واده وړاندیز.
بیا یې زیاته کړه؛
هغه د تاسره مینه لري، او سوچ کوي چې ته هم ور سره مینه لرې.
تېر شوي وخت کې هغې نه غوښتل چې ته او هغه له درسونو و ځئ ، ځکه چې دواړه اول نمره یاست.
په دې وخت کې سفدر هک پک شو، او د زمري د سوغات په معنی پوه شو.
هغه و ویل:
هغه ښه پوهېږی چې زمونږ په هیواد کې جګړه ده، او زه د یوی بې وزلې کورنۍ غړی یم، په ښار کې په کرایي کورونو کې اوسېږم.
ښار کې برېښنا هم لږه ده، ټرانسپورټي ستونزې هم ډېرې او خلک اروپایي کلتور سره آشنا (بلد) نه دي او نه کولای شو پر خلکو یې و منو.
په دې وخت کې آزو هم را ورسېده او سلام یې وکړ، دواړو سلام ته یې وعلیکم و ویل:
بیا هغې و ویل:
زه کولای شم په خیمه کې هم ژوند وکړم.
سفدر و ویل:
زه باید کورته لیک و لیږم او د کورنۍ سره یې شریکه کړم.
هغې و ویل:
ته کولای شئ، دلته پاتې شئ.

ketabton.com - The Digital Library

....

مونږ کور او موټر هم لرو.
سفدر و ویل:
زه د کورنۍ سره مشوره کوم او بیا به تا ته خبر درکړم.
هغې ومنه او د زرو سره روانه شوه.
سفدر ډېر خواشینی شو او له ځانه سره یې و ویل:
دا کار نه کېدونکې دی.
زه ناچاره یم، هېواد ته ستون شم.
بیا به هلته جبری عسکری کوم، وخت یې شپږ میاشتې وایي، که په دوي کالونو کې ترې ژوندی خلاص شم، شکر به و باسم.
بیا دا خلک د هوسا ژوند خاوندان دي، جګړه یې نه ده لیدلې او کومو ستونزو سره هم نه دي مخ شوي.
د دې له پاره هېواد کې ژوند کول خورا ستونزمن او د امکان نه لرې ده.
دلته پاتې کېدل هم آسانه کار نه دی، بل هېواد، پردي خلک، بیا کورنۍ به څنګه شئ؟
خورا ډېرې پوښتنې چې حل نه لري.
سفدر سوچ کاوه چې څنګه آزو ته قناعت ورکړی چې له دې وړاندیزه تېره شي.
څو اونۍ تېرې شوې او زرو به کله ناکله د سفدر نه پوښتل:
د لیک ځواب نه دی راغلی؟
هغه به دروغ ویل:
نه!
تر اوسه نه دی راغلی.
بیا به زرو آزو ته احوال ور کاوه.

ketabton.com - The Digital Library

بل سمستر هم تېر شو او ډیپلوم د دفاع وخت ورسېد، سفدر د ټولونه د مخه په اعلی نمرې دفاع وکړه، او څو ورځې په لیلې کې و، تر څو خپل ډیپلوم واخلي او هیواد ته ستون شئ.
ټولو زدکړیالانو د خپلو ډیپلومونو دفاع وکړه او ټولو ته و ویل شو:
چېرته به نه ځئ!
ډېر ژر به د تاسو ډیپلومونه چاپ او په یوې غونډې کې درکړ شئ.
څو ورځې هم تېرې شوي.
غونډه جوړه او ډیپلومونه و ویشل شو، ټول فارغان خوشحاله شوو.
سفدر هم د وخت نه د ګټې په اخیستو سره، څه د کور سامان واخیست او په یو کوچني کانتینرکې یې واچول، بیایې خپل کتابونه او پخوا اخیستي شیان یې راټول او کانتینرکې یې د ننه کړل.
د کانتینر دروازه یې ټینګه بیا یې په ټرک (لارۍ) کې بار، د کنټرول او لېږد د پاره د ریل ګادي او ګمرک مرکز ته و لېږداوه.
سبایې د ګمرک د مسولینو په مخ کې کانتینر خلاص او د لېږد اجازه یې واخیسته، بیا د ګمرک مسولینو و ویل:
ته کولای شئ، لیلې ته لاړ شئ!
مونږ دا نن لېږو، ته کولای شئ مزار شریف د ریل ګاډی ګمرک نه یې واخلئ.
سفدر مننه وکړه او له هغه ځایه و وت.
بیا لیلې خوا ته روان شو، کوم وخت چې لیلې ته ورسید نورو افغان زدکړیالانو پرې غږ وکړ:
ښه شو چې راغلئ.
د لیلې مسول و ویل چې:
سبا به هرو مرو د خارجي وزارت ته لاړ اوخپل ډیپلومونه راجستر کړئ.
لېست یې پرون لېږلی دی.

ketabton.com - The Digital Library

سفدر له يوې خوا خوشحاله او د بلې خوا د آزو د يوه لار(يوطرفه) مينې په خاطر خپه و.
سوچ يې کاوه، مګر ډېر ناوخته و،
بيا به يې په زړه کې ګرځېده:
کېدای شئ، ټوکې يې کړی وي.
يا يې غوښتل چی ما وځوروئ.
دوې، درې ورځې نورې هم تېرې شوې، دليلې مسول سفدر ته د هغه پاسپورت او د الوتکې ټکت ورکړ او هغه ته يې و ويل:
تا د الوتکې الوتنه د جمعې په سهار دوې بجې ده.
الوتکه به لمړی له باکو ښار نه تاشکند او بيا وروسته به، بله الوتکه کې کابل ته لاړ شئ.
کوښښ وکړه چې په ټاکلې وخت خپل هېواد ته لاړ شئ.
هغه و ويل:
سمه ده!
ټاکلې ورځ، ورسېده، سفدر خپله کڅوړه (بيک) او يو بکس واخيست اود ليلې لمړې پوړ ته کوز شو، بيا يې ټکسې مرکز ته زنګ و واهه تر څو هغه نړيوال ډګر ته ورسوي.
څو دکيکې وروسته ټکسی ورسيد، چلونکی ليلې ته د ننه شو او زدکړيالانو ته يې و ويل:
سفدر څوک دی؟
هغه و ويل:
زه يم.
بيا چلونکي و ويل:
ستا موټر چمتو(تيار) دی.
بکس دې راکړه چې موټر کې يې کېږدم.

ketabton.com - The Digital Library

سفدر د نورو زدکړيالانو، د ليلې مسول سره خداى پاماني وکړه، او ټولو سترګې د اوښکو نه ډکې شوې.
سفدر ټکسي کې کيناست او موټر هم حرکت وکړ.
سفدر ته هم ژړا را تله.
د زدکړيالي ښکلې دوره، امنيت، د ښار پاکوالى، د خلکو مينه، پاکه هوا، تفريحي ځايونه او داسې نور... .
يو ګړى وروسته هغه نړيوال ډګر ته ورسېد او نړيوال سالون ته د ننه شو، خپل بکس يې د لټون (کنترول) څانګې کې چک، ليږد ځاى کې وسپاره او خپله د کځوړې (بيک) سره نړيوال د الوتنې سالون ته ننوت.
په دې وخت کې يې سترګې په آزو او زرو ولګېدې، چې د هغې پلار مور او خور يې هم ور سره ول.
دى هغوي ته نږدې شو او سلام يې ورکړ، د آزو سترګې سرې وې، هغې ډېر ژړلې ول، اوس يې هم ژړل.
د آزو پلار سفدر ته و ويل:
ته کولاى شئ دا الوتنه کينسله کړئ.
مونږ تاسو د واده مصارف په خپله کوو، او تا ته به په درې کالو کې اقامه واخلو.
بيا ته کولاى شئ خپله کورنۍ هم دعوت کړئ.
سفدر خورا غمجنې او په ژړا شو، لږ وروسته يې دسمال له جبه و ويست او اوښکې يې پاکې کړې.
بيا يې په زړه کې څه وګرځېد او ويې ويل:
زه هيواد ته ځم، خپلې کورنۍ ته قناعت ورکوم او پس له شپږو مياشتو ډوکتورا ته راځم، بيا به سره و وينو او خبرې به رسمي کړو.
په دې وخت کې آزو او نورو مېلمنو کوم چې د آزو سره راغلي ول، خوشحاله شول.
هغوى سفدر ته و ويل:

ketabton.com - The Digital Library

که دلته څه ستونزه وي، لیک راواستوه، مونږ یې اواره وو.
سفدر هم خوشحاله شو.
په دې وخت کې اعلان شو چې د تاشکند مسافرین دې الوتکې ته تشریف یوسئ.
سفدر له هغوی نه خدای پاماني واخیسته او د ترمینل نه د وتو دروازې په خوا روان شو.
سفدرڅښ ته و کتل:
آزو ولاړه او ترمینل د وتو دروازې خوا یې کتل او ژړل.
سفدر هم خواشینې روان و.
تر الوتکې د ننه کېدو تر وخت یې څښ ته کتل او آزو یې لیده چې هغه ته ګوري.
سفدر الوتکې ته د ننه شو او پر ټاکلې ځای کیناست، ترمینل ته یې و کتل، مګر څوک نه ښکارېدل.
الوتکې، الوتنه وکړه او د تاشکند نړیوال هوایې ډګر پر لور یې الوتنه پیل کړه.
سفدر به له ځانه سره ویل:
شیږ میاشتې ډیر وخت نه دي، ژر به تېر شئ.
بیا به د ډکتورا له پاره لاړ شم او د آزو سره به خبرې وکړم.
هغه لمړی تاشکند بیا کابل ته ورسېد، د کابل نړیوال ترمینل کې تري پاسپورت واخیستل شو.
هغه امنیتی مسولینو ته و ویل:
زه دوی کلنه ویزه لرم، شیږ میاشتې وروسته بیرته زم.
هغوی و ویل:
شیږ میاشتې وروسته راشه، پاسپورت دې له دې ځایه واخله.
په دې وخت کې یو نظامې افسر راغی او ویې ویل:
دا ټکت واخله!

ketabton.com - The Digital Library

....

په ټکټ کې يې ليکلي ول:
پنځلس ورځيني تعجيل.
بيايې زياته کړه؛
دا درسره وساته او کولای شئ ځان عسکري ته څېره او وروسته د عسکري خدمت نه خپلو نورو لوړو زدکړو ته دوام ورکړئ.
سفدر ټکټ واخيست او خپه له ټرمينل نه و وت.
کورته لاړ او د عسکري په هکله يې د کورنۍ سره مشوره وکړه.
ورور يې و ويل:
سبا به څو ځايه په کابل کې وګرځو، خدای مهربانه دی چې کوم ښه ځای په ښار کې و مومو.
هغه و ويل:
سمه ده!
هغوی سهار وختي له کوره و وتل او څوځايه د عسکري د تېرولو په خاطر لاړل.
هغوی يو ښه ځای و موند او ځان يې څېره کړ.
څو ورځې وروسته يې د آزو د مينې کيسه د ورونو او خويندو سره شريکه کړه؛
هغوی و ويل:
کاشکې دې ور سره واده کړی وای.
هغه و ويل:
ما د تاسو او د جګړو په خاطر دا کار ونه کړ.
بيا يې زياته کړه، هغې ماته د کور آدرس راکړی دی، زه به ورته ليک واستوم.
ورور يې ورته آيروګرام د خط پاکټ ورکړ او ويې ويل:
هغې ته ليک و ليکه!
سفدر هم ليک و ليکه او پاکټ يې بند کړ.

ketabton.com - The Digital Library

ورور یې ورته د خپل د دندې آدرس ور کړ.
هغه هم پاس د آزو او لاندې یې د خپل ورور آدرس ولیکه، لیک یې ورورته وکړ چې له مرکزی پوسته خانې نه یې ولیږئ.
هغه د سفدر لیک واستاوه او ورور ته یې د لیږد اطمینان ور کړ.
هغوی به یو بل ته لیکونه لیږل او د یو بل پوښتنه به یې کوله.
د سفدر عسکري اوږده او دهیواد حالات هم پیچلي شو.
حالات مخ په خرابېدو شو، د شوروی په جمهوریتونو کې بدلون راغی او ټول پنځلس جمهوریتونه له مرکز نه خپله آزادی واخیسته او هر جمهوریت ځانته هیواد شو.
په آذربایجان کې هم حالات خراب او د ارمنستان هېواد سره په جګړه بوخت شو.
اړیکې لږې شوی، او یو خط به په شپږو میاشتو کې ته او راته.
یو کال بل هم تېر شو، د آزو له خوا کوم لیک را نه غی.
سفدر بیا ورته لیک واستاوه، لیک د شپږو میاشتو نه وروسته بېرته مسترد شوی او په کې لیکل شوي ول.
ستاسو آدرس ناسم دی، پخوانۍ ودانۍ نړیدلی او پر ځای یې نوي لوړ ودانۍ د جوړېدو په حال کې دي.
سفدر ډیر خواشینی شو او څه یې د لاسه، نه راتلل.
د یوې خوا عسکریې د شپږ میاشتو په عوض، دونیم کالوته وغزېده او له بلې خوا په هېواد کې جګړه توده، تر څو شوروی پلوه رژیم هم سقوط وکړ او ټولې اړیکې وشلېدې.
کلونه تېر شول، نوې تکنالوژی مینځ ته راغله، ډیری خلک د موبایل او نورو پاڼو(صفحو) لکه:
سکایپي، فیس بوک، واټساپ، ټویټر، انستګرام په ذریعه یو بل پیدا کړل، مګر د آزو نه کوم خبر سفدر ته و نه رسېد.
پای

ketabton.com - The Digital Library

....

د چاپ شویو کتابونو لېست

۱. معماری افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلایي (برای اساتید اانستیتوت های تخنیکي و ساختمانی افغانستان)
٤. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
٥. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
٦. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
۷. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاریه/ دنیای انجینری
۱۲. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقیقی با مقیاس معماری
١٤. فرار از کشور- با تصاویر مستند
١٥. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
١٦. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

ketabton.com - The Digital Library

....

۱۹. منار جام – الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲٤. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چېر ته چې قانون نه شته (ګډوډي د افغانستان په معمارۍ کې)
۲٦. مډرنه جوما تونه ,, پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه – مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکي - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
(تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی تخنیک کابل)
۳٤. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او ګلچېن (پښتو ناول)
۳٦. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

ketabton.com - The Digital Library

۳۹. برف ها آب میشود
٤٠. رسم و تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
٤١. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
٤٢. بوډا ښکاري (پښتو ناول)
٤٣. د اسلامی معماریٔ پیل
٤٤. نامنوني ژوي (پښتو ناول)
٤٥. حیوانات شوخ (ناول به زبان دری)
٤٦. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد دوم)
٤٧. د شپیلیٔ مینه (مه ینه) په کچه ګړیٔ کې (پښتو ناول)
٤٨. حشمت خان د کلا معماري
٤٩. د افغان الک او آذري جلی مینه (پښتو ناول)

ketabton.com - The Digital Library

د کار لاندې کتابونو لېست

1. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد سوم)
2. وچ بڼونه او پارکونه
3. په اسلامي نظام کې ودانیز پرمختګ
4. د ژرند ګړي ماما مینه
5. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
6. لیونی لېوه
7. بې زده کړې پوی
8. شپنه ادې
9. کوشنۍ سوداګره
10. سپین کارغه
11. سور تنور
12. خړه بیزو
13. بندي مرغه
14. توده برستن
15. د ژوند پای

ketabton.com - The Digital Library

د امکان او وخت په صورت کې

١. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
٢. تاریخ معماری افغانستان
٣. حویلی های آسمان خراش
٤. ارتباط گذ شته، حال و آینده در معماری
٥. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
٦. شیطان چراغ
٧. خاطره ها

ketabton.com - The Digital Library

Afghan boy

And

Azari Girl's

Love

Written by:

Architect PHD

Hashmatullah Atmar

June / July - 2024

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English